

Verslag over de solvabiliteit en de financiële positie

(Solvency and Financial Condition Report of SFCR)

1	SAMENVATTING.....	7
1.1	Inleiding.....	7
1.2	Belangrijke gebeurtenissen tijdens de periode.....	7
1.3	Prestaties.....	8
1.4	Solvabiliteit.....	8
1.5	Governancesysteem.....	8
1.6	Risicoprofiel.....	9
2	ACTIVITEITEN EN PRESTATIES	10
2.1	Activiteiten.....	10
2.1.1	Naam en juridische vorm.....	10
2.1.2	Toezichhoudende autoriteit.....	10
2.1.3	Externe auditor	10
2.1.4	Houders van gekwalificeerde deelnemingen in Curalia	11
2.1.5	Verzekeringstakken en geografisch gebied	11
2.1.6	Belangrijke zakelijke of andere gebeurtenissen tijdens de rapporteringsperiode.....	11
2.2	Verzekeringstechnisch resultaat	12
2.3	Beleggingsresultaat.....	14
2.4	Resultaat van overige activiteiten.....	16
2.5	Overige informatie	16
3	GOVERNANCESYSTEEM	17
3.1	Beleidsstructuur, beloning en aandeelhouderschap	17
3.1.1	Vennootschapsorganen.....	17
3.1.1.1	Taken en verantwoordelijkheden van de vennootschapsorganen.....	17
3.1.1.1.1	Raad van Bestuur	17
3.1.1.1.2	Directiecomité.....	18
3.1.1.2	Het bureau	18
3.1.1.2.1	Comités	18
3.1.2	Beloning.....	20
3.1.2.1	Beloningsbeleid en de beloningspraktijken	20
3.1.2.1.1	Algemeen	20
3.1.2.1.2	Effectieve leiders.....	20
3.1.2.1.3	Niet-uitvoerende leiders	20
3.1.2.1.4	Personeel	21

3.1.2.2	Informatie over de individuele en collectieve prestatiecriteria op basis waarvan variabele beloningscomponenten worden toegekend	21
3.1.2.3	Aanvullende pensioenregeling.....	21
3.1.3	Aandeelhouderschap.....	21
3.1.3.1	Stichtende en gewone leden	21
3.1.3.2	Aandeelhouders die een gekwalificeerde deelneming bezitten	22
3.2	Deskundigheid en professionele betrouwbaarheid, externe functies en transacties met de leiders	22
3.2.1	“Fit & proper”	22
3.2.1.1	Vereisten	22
3.2.1.2	Toetsingsprocedure	22
3.3	Risicobeheersysteem, ORSA-proces en risicobeheerfunctie	23
3.3.1	Risicobeheersysteem (RMS)	23
3.3.1.1	Beschrijving van het risicobeheersysteem.....	23
3.3.1.2	Plaats binnen de organisatie.....	24
3.3.2	Beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit.....	25
3.3.2.1	Procedure.....	25
3.3.2.2	Beoordelingsfrequentie	25
3.3.2.3	Het bepalen van de eigen solvabiliteitsbehoeften	25
3.3.3	Risicobeheerfunctie	26
3.3.4	Interne controlesysteem.....	27
3.3.4.1	Doelstellingen	27
3.3.4.2	Verantwoordelijkheden	27
3.3.4.3	Rapportering van geïdentificeerde risico’s	28
3.3.4.4	Monitoring	28
3.3.4.5	Opleiding, Informatie en communicatie	29
3.3.5	Compliancefunctie	29
3.4	Interneauditfunctie	30
3.4.1	Taken en werking.....	30
3.4.2	Onafhankelijkheid.....	31
3.5	Actuariële functie	31
3.6	Uitbesteding.....	32
3.6.1	Beleid	32
3.6.2	Uitbestede kritieke of operationele functies of werkzaamheden: redenen van uitbesteding, toezicht en waarborgen.....	32
4	RISICOPROFIEL	33

4.1	Onderschrijvingsrisico	33
4.1.1	Beoordeling van het onderschrijvingsrisico leven	34
4.2	Marktrisico	35
4.2.1	Beschrijving van het marktrisico.....	35
4.2.1.1	Intrest en herbeleggingsrisico.....	35
4.2.1.2	Spread risico.....	35
4.2.1.3	Aandelenrisico.....	35
4.2.1.4	Vastgoedrisico.....	36
4.2.1.5	Valutarisico.....	36
4.2.1.6	Tegenpartijrisico en concentratierisico.....	36
4.2.2	Beoordeling van het marktrisico.....	37
4.3	Kredietrisico en wanbetalingsrisico	38
4.3.1	Beschrijving van het kredietrisico en wanbetalingsrisico	38
4.3.2	Beoordeling van het risico op wanbetaling van de tegenpartij.....	38
4.4	Liquiditeitsrisico	39
4.5	Operationeel risico.....	39
4.5.1	Beschrijving van het operationeel risico.....	39
4.5.2	Waardering van het operationeel risico	39
4.6	Andere materiële risico's	39
4.7	Overige informatie	40
5	WAARDERING VOOR SOLVABILITEITSDOELEINDEN	41
5.1	Activa.....	41
	Overzicht (in '000)	41
5.1.1	Uitgestelde belastingen	43
5.1.2	Gebouwen.....	43
5.1.3	Participaties	43
5.1.4	Aandelen.....	44
5.1.4.1	Genoteerde aandelen	44
5.1.4.2	Niet-genoteerde aandelen.....	44
5.1.5	Obligaties	44
5.1.6	Beleggingsfondsen.....	44
5.1.7	Afgeleide producten	44
5.1.8	Voorschotten op polissen	44
5.1.9	Overige leningen en hypothecaire leningen.....	44

5.1.10	Aandeel van de herverzekeraar in de technische voorzieningen	45
5.1.11	Vorderingen en overige activa	45
5.2	Technische voorzieningen	45
5.2.1	Overzicht (in '000).....	45
5.2.2	Algemene Bepalingen	46
5.2.2.1	Technische voorzieningen.....	46
5.2.2.2	Onderverdeling	46
5.2.2.3	Contractgrens van een verzekeringsovereenkomst	47
5.2.3	Data.....	47
5.2.4	Assumptions.....	47
5.2.4.1	Rentetermijnstructuur en volatility adjustment	47
5.2.4.2	Economische scenario's (ESF)	47
5.2.4.3	Recurrente inkomsten	48
5.2.4.4	Strategische asset allocatie.....	48
5.2.4.5	Dynamische Interestvoet regel	48
5.2.4.6	Kosten	48
5.2.4.7	Sterfte	49
5.2.4.8	Afkooppercentages	49
5.2.4.9	Reducties.....	49
5.2.5	Technische voorzieningen - Methodologie	49
5.2.5.1	Inleiding.....	49
5.2.5.2	Beste Schatting.....	49
5.2.5.2.1	Stochastisch model	50
5.2.5.3	Risicomarge.....	50
5.2.6	Volatility adjustment	51
5.2.7	Overgangsmaatregel aandelen.....	51
5.3	Overige passiva	52
5.4	Alternatieve beoordelingsmethoden.....	52
5.5	Overige informatie	52
6	Kapitaalbeheer.....	53
6.1	Eigen vermogen	53
6.1.1	Informatie over de doelstellingen, het beleid en de procedures voor het beheer van het eigen vermogen	53
6.1.1.1	De eigenheid van een mutualistische organisatie	53
6.1.1.2	Het verdienmodel van Curalia en de relatie met het kapitaalsbeleid.	53

6.1.1.3 De Risk Appetite en de relatie met het kapitaalsbeleid.....	54
6.1.1.4 ORSA en kapitaalsbeleid.	54
6.1.1.5 Beroep doen op Tier II en tier III elementen.....	54
6.1.1.6 Andere procedurele elementen.....	54
6.1.1.7 Kapitaalbeheerplan op de middellange termijn.	54
6.1.2 Structuur, bedrag en kwaliteit van het eigen vermogen.....	55
6.1.2.1 Paid-in initial funds, members' contributions for mutual undertakings	55
6.1.2.2 Surplus funds.....	55
6.1.2.3 Subordinated liabilities	55
6.1.2.4 Deferred tax assets	55
6.1.2.5 Reconciliation reserve.....	55
6.1.3 Bedrag van het eigen vermogen dat in aanmerking komt om het SCR te dekken.....	56
6.1.4 Bedrag van het eigen vermogen dat in aanmerking komt om het MCR te dekken	56
6.1.5 Eigen vermogen volgens de statutaire jaarrekening en Solvency II	56
6.2 Vereist solvabiliteitskapitaal (SCR) en vereist minimumkapitaal (MCR).....	57
6.2.1 Vereist solvabiliteitskapitaal	57
6.2.2 Minimaal	59
6.2.3 vereist kapitaal.....	59
6.3 Gebruik van de submodule aandelenrisico op basis van de duratie voor de berekening van het SCR	59
6.4 Verschillen tussen de standaardformule en het intern model	59
6.5 Niet voldoen aan het MCR en niet voldoen aan het SCR.....	59
6.6 Overige informatie	59

1 SAMENVATTING

1.1 Inleiding

Curalia is een verzekeringsmaatschappij, onder de vorm van een onderlinge verzekeringsvereniging, die enkel in België operationeel is en die vergund is en gecontroleerd wordt door de Nationale Bank van België (NBB) en door de FSMA.

De hoofdactiviteit van Curalia bestaat uit de verkoop van levensverzekeringen van tak 21 aan zorgverleners in België. Het doel van Curalia is haar rendement herverdelen onder de leden. Via haar makelaarsdochter, Curalia Brokers, biedt Curalia aan de zorgverleners ook schadeverzekeringsproducten aan.

1.2 Belangrijke gebeurtenissen tijdens de periode

Het incasso kende de laatste jaren grote fluctuaties. Deze waren voornamelijk te wijten aan de verlate betalingen van de RIZIV premies door de Belgische staat voor bepaalde beroepscategorieën. Het grootste aandeel van deze vertraging in premiebetalingen, werd ingehaald in 2018. Dit fenomeen, te samen met de toekenning van het sociaal statuut aan de zelfstandige verpleegkundigen, heeft geleid tot een forse verhoging van het incasso van Curalia in 2018 (44.2 miljoen EUR) tegenover 2017 (31.4 miljoen EUR). Eind 2018 bleven alleen de premies voor het sociaal statuut van de geneesheren onbetaald. Deze werden gestort begin 2019.

Het incasso dat gegenereerd wordt door de persoonlijke premies van de leden is ongeveer stabiel gebleven, en we kunnen positieve trends opmerken. Het aantal leden die ten persoonlijke titel premies gestort hebben in hun Aanvullend Pensioen is gestegen met 2%. Deze verhoging komt voornamelijk van leden die voor de eerste keer toegang kregen tot deze oplossingen.

De nieuw gelanceerde fiscale pensioenpijler « Het pensioen voor zelfstandigen, POZ », kent een eerder beperkt succes. Verdere inspanningen op vlak van communicatie dienen te gebeuren om de zelfstandige zonder vennootschap te wijzen op de voordelen.

Betreffende de « Individuele pensioentoezeggingen, IPT », constateren we een daling van het incasso, ondanks een stijging van het aantal onderschreven contracten. Dit is mogelijks te verklaren door al de fiscale hervormingen die doorgevoerd werden.

Het duaal pensioensparen heeft onze leden aangezet om meer premie te sparen in deze fiscale oplossing. Het incasso is gestegen met 5%.

Curalia behield haar strategische assetallocatie in 2018 en heeft verder ingezet op diversificatie in beleggingen. Er werd onder andere belegd in een kantoorgebouw te Brussel in het luik « vastgoed » van de beleggingsportefeuille.

In december 2018 heeft de Raad van bestuur beslist om de niet-Curanova contracten van pijler 2 over te dragen aan een andere verzekeringsmaatschappij. Deze transactie wordt afgewikkeld in de loop van 2019 en zal een positieve impact hebben op de solvabiliteitsratio van Curalia. In de Belgische statutaire jaarrekening diende voor deze transactie per 31/12/2018 een provisie te worden aangelegd. De eventuele positieve effecten gepaard gaande met deze transactie in 2019 mogen immers niet in rekening worden gebracht bij de inschatting van het boekhoudkundig resultaat van de transactie.

De transactie is onderhevig aan de opschortende voorwaarde van de goedkeuring door de Nationale Bank, die op het ogenblik van het opmaken van dit rapport nog niet voldaan.

1.3 Prestaties

De resultaten van de maatschappij staan vermeld in hoofdstuk 2.

De resultaten van het boekjaar 2018 zoals vermeld in de statutaire jaarrekening, geven een winst aan van 0,8 miljoen EUR (2,0 miljoen EUR en 2017). Dit resultaat houdt rekening met het toekennen van een winstdeelneming op de CuraNova-, pensioensparen- en individueel leven contracten zodat deze voor 2018 een gegarandeerd rendement bekomen van minimum 2 %. In het uitzonderlijk resultaat werd een provisie geboekt voor het eventuele verlies dat zal voortvloeien uit de geplande overdracht in 2019 van de niet-curanova verzekeringscontracten pijler 2. Hierbij mogen de eventuele positieve effecten van 2019 gepaard gaande met deze transactie niet in rekening worden gebracht.

Het eigen vermogen van de maatschappij inclusief de achtergestelde leningen bedraagt 47,1 miljoen EUR op 31 december 2018 (46,3 miljoen op 31/12/2017). Van het fonds voor toekomstige dotaties werd 5,9 miljoen EUR opgenomen in het resultaat, het bedraagt nog 0,9 miljoen op 31/12/2018.

1.4 Solvabiliteit

De maatschappij gebruikt de standaardformule zoals die is opgenomen in de wetgeving om de kapitaalsvereisten (SCR/MCR) te berekenen die voortvloeien uit haar activiteiten.

Zo bedraagt het op deze basis berekende vereiste solvabiliteitskapitaal (SCR) 62,6 miljoen EUR op 31 december 2018 (63,4 miljoen EUR op 31/12/2017). Het vereiste minimumkapitaal (MCR) bedraagt 20,8 miljoen EUR (20,2 miljoen op 31/12/2017). Het in aanmerking komend eigen vermogen om de SCR te dekken is 79,6 miljoen EUR. De dekkingsgraad van het SCR voor Curalia bedraagt dus 127,1% op 31/12/2018 (129,5% op 31/12/2017). De dekkingsgraad voor het MCR bedraagt 338% (352% op 31/12/2017). De waardering van de activa en passiva onder Solvency II is beschreven in hoofdstuk 5. Het kapitaalbeheer (eigen vermogen, vereiste solvabiliteitskapitaal en vereiste minimumkapitaal) wordt uitgelegd in hoofdstuk 6.

1.5 Governancesysteem

Curalia heeft een governancesysteem dat aangepast is aan de omvang van de onderneming.

De raad van bestuur bepaalt de algemene ondernemingsstrategie en het risicobeleid en oefent toezicht uit op het directiecomité. Het directiecomité heeft de leiding over de dagelijkse activiteiten van Curalia.

Om haar bij te staan in de uitoefening van haar taken werden er binnen de raad van bestuur meerdere comités opgericht: een comité voor toezicht en risico's, strategisch comité, investeringscomité, ALM-comité en remuneratie- en benoemingscomité.

Gezien de omvang van de vereniging heeft de raad van bestuur beslist geen auditcomité in te voeren. De aan het auditcomité toegewezen taken worden uitgevoerd door de raad van bestuur als geheel.

Daarnaast zijn er 4 onafhankelijke controlefuncties: de risicobeheerfunctie, actuariële functie, compliance functie en interneauditfunctie.

Voor het risicobeheersysteem werden in 2018 beleidslijnen aangepast, de jaarlijkse ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) oefening werd gedaan, de risicorapporteringen werden gedaan. Bovendien is de risicobeheersfunctie nauw betrokken bij de optimalisatie van de Solvency II balans, de vernieuwing van de back office systemen en bovendien werd er een uitgebreide ALM (Asset Liability Management) studie uitgevoerd. Het governancesysteem wordt uitvoerig omschreven in hoofdstuk 3 van onderhavig document.

1.6 Risicoprofiel

De belangrijkste risico's waarmee Curalia wordt geconfronteerd, kunnen als volgt worden samengevat:

- Het marktrisico en in het bijzonder
 - o Het renterisico
 - o Het spreadrisico
 - o Het aandelenrisico
 - o Het vastgoedrisico
- Het onderschrijvingsrisico leven en in het bijzonder
 - o Het risico op massale afkoop (zoals gewaardeerd door de standaardformule)
 - o Het kostenrisico
- Het tegenpartij/kredietrisico
- Het liquiditeitsrisico
- Het operationeel risico

Deze risico's zijn gedetailleerd beschreven in het hoofdstuk 4 Risicoprofiel.

2 ACTIVITEITEN EN PRESTATIES

2.1 Activiteiten

Het mission statement zoals bepaald door de raad van bestuur van Curalia luidt:

“Curalia is een onderlinge verzekeringsvereniging beheerd door en voor de medische zorgverleners die de optimalisering en de bescherming van het patrimonium van haar leden waarborgt, door de ontwikkeling van producten en bijstand in verzekeringen eigen aan het beroep, onder meer in de pensioenvorming, de solidariteit, de invaliditeit, de beroepsaansprakelijkheid.”

De activiteit van Curalia bestaat uit de verkoop van levensverzekeringen tak 21 aan zorgverleners in België. Het doel van Curalia is haar rendement herverdelen onder de leden. Via haar makelaarsdochter, Curalia Brokers, biedt Curalia aan de zorgverleners ook schadeverzekeringsproducten aan.

2.1.1 Naam en juridische vorm

Naam: Curalia

Juridische vorm: Onderlinge Verzekeringsvereniging

Adres: Tweekerkenstraat 33, 1000 Brussel

2.1.2 Toezichthoudende autoriteit

NBB

de Berlaimontlaan 3

1000 Brussel

Tel +32 2 221 21 11

Dossierverantwoordelijke: De heer J. Hooyberghs

FSMA

Congresstraat 12

1000 Brussel

2.1.3 Externe auditor

KPMG Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door Kenneth Vermeire

Luchthaven Brussel Nationaal 1K

1930 Zaventem

Tel +32 2 708 43 00

2.1.4 Houders van gekwalificeerde deelnemingen¹ in Curalia

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt 850.000 EUR. De beroepsverenigingen Axxon en UPB-AVB hebben een aandeel van meer dan 10% in het kapitaal.

2.1.5 Verzekeringstakken en geografisch gebied

Curalia verkoopt enkel tak 21-levensverzekeringsproducten in België. Via haar dochtervennootschap Curalia Brokers CVBA, verzekeringsmakelaar erkend onder het nummer 42573, biedt Curalia ook variaverzekeringen aan haar leden.

2.1.6 Belangrijke zakelijke of andere gebeurtenissen tijdens de rapporteringsperiode

Het incasso kende de laatste jaren grote fluctuaties. Deze waren voornamelijk te wijten aan de verlate betalingen van de RIZIV premies door de Belgische staat voor bepaalde beroepscategorieën. Het grootste aandeel van deze vertraging in premiebetalingen, werd ingehaald in 2018. Dit fenomeen, te samen met de toekenning van het sociaal statuut aan de zelfstandige verpleegkundigen, heeft geleid tot een forse verhoging van het incasso van Curalia in 2018 (44.2 miljoen Euro) tegenover 2017 (31.4 miljoen Euro). Eind 2018 bleven alleen de premies voor het sociaal statuut van de geneesheren onbetaald. Deze werden gestort in februari 2019.

Het incasso dat gegeneerd wordt door de persoonlijke premies van de leden is ongeveer stabiel gebleven, en we kunnen positieve trends opmerken. Het aantal leden die ten persoonlijke titel premies gestort hebben in hun Aanvullend Pensioen is gestegen met 2%. Deze verhoging komt voornamelijk van leden die voor de eerste keer toegang kregen tot deze oplossingen.

De nieuw gelanceerde fiscale pensioenpijler « Het pensioen voor zelfstandigen, POZ », kent een eerder beperkt succes. Verdere inspanningen op vlak van communicatie dienen te gebeuren om de zelfstandige zonder vennootschap te wijzen op de voordelen.

Betreffende de « Individuele pensioentoezeggingen, IPT », constateren we een daling van het incasso, ondanks een stijging van het aantal onderschreven contracten. Dit is mogelijks te verklaren door al de fiscale hervormingen die doorgevoerd werden.

Het duaal pensioensparen heeft onze leden aangezet om meer premie te sparen in deze fiscale oplossing. Het incasso is gestegen met 5%.

Curalia behield haar strategische assetallocatie in 2018 en heeft verder ingezet op diversificatie in beleggingen. Er werd onder andere belegd in een kantoorgebouw te Brussel in het luik « vastgoed » van de beleggingsportefeuille.

In december 2018 werd door de Raad van bestuur beslist om de niet-Curanova contracten van pijler 2 over te dragen aan een andere verzekeringsmaatschappij. Deze transactie wordt afgewikkeld in de loop van 2019 en zal een positieve impact hebben op de solvabiliteitsratio van Curalia. In de Belgische statutaire jaarrekening diende voor deze transactie per 31/12/2018 een provisie te worden aangelegd. De verwachte positieve effecten gepaard gaande met deze transactie in 2019 mogen immers niet in rekening gebracht

¹ het in een onderneming, rechtstreeks of onrechtstreeks, bezitten van tenminste 10 % van het kapitaal of van de stemrechten, dan wel van een percentage dat het mogelijk maakt om invloed van betekenis uit te oefenen op de bedrijfsvoering van deze onderneming

worden bij de inschatting van het boekhoudkundig resultaat van de transactie.

De transactie is onderhevig aan de opschortende voorwaarde van de goedkeuring van de Nationale Bank die op het ogenblik van het opmaken van dit rapport nog niet voldaan is.

De resultaten (in '000 EUR) evolueerden als volgt:

	2018	2017	2016
Verzekeringstechnisch resultaat	-18.693	-18.689	-16.184
Beleggingsresultaat	18.680	25.921	20.677
Wijziging fonds voor toekomstige dotaties	5.900	-2.000	0
Overige opbrengsten en kosten	-171	-54	434
Uitzonderlijke kosten	-4.500		
Belastingen	-428	-3.159	-2.883
Resultaat van het boekjaar	787	2.019	2.044

Het resultaat na belastingen zoals blijkt uit de statutaire jaarrekening bedraagt 0,8 miljoen t.o.v. 2,0 miljoen in 2017. Er werd een winstdeelname toegekend aan de CuraNova- pensioensparen- en individueel leven contracten, zodat het rendement voor 2018 minimum 2% bedraagt. Er werd 5,9 miljoen teruggenomen uit het fonds voor toekomstige dotaties zodat dit eind 2018 0,9 miljoen bedraagt.

Het resultaat van het boekjaar werd, na uitkering van een dividend van 24.286 EUR aan de aandeelhouders, toegevoegd aan het eigen vermogen waardoor het statutair eigen vermogen samen met de achtergestelde lening op 31 december 2018 47,1 miljoen EUR bedraagt (46,3 miljoen EUR op 31/12/2017).

2.2 Verzekeringstechnisch resultaat

Het verzekeringstechnisch resultaat (in '000) is samengesteld als volgt:

	2018	2017	2016
Brutopremies	44.905	31.967	39.590
Schadelast	-26.635	-31.700	-29.730
Wijziging van de voorziening leven	-31.020	-13.728	-20.231
Bedrijfskosten	-5.867	-5.016	-5.551
Herverzekeringsresultaat	-76	-212	-262
Verzekeringstechnisch resultaat	-18.693	-18.689	-16.184

Door vertraging vorig jaar in de administratieve procedures voor de goedkeuring en de publicatie van het KB voor het RIZIV-statuuat van de kinesitherapeuten, de artsen en de tandartsen, zijn de premies voor deze beroepsgroepen door het RIZIV in de loop van 2018 betaald en zijn ze opgenomen in het incasso van 2018. Het incasso (brutopremies) is hierdoor sterk gestegen van 32,0 miljoen EUR tot 44,9 miljoen EUR. Rekening houdend met de premies die we nog verwachten voor de artsen, zou het incasso nog hoger gelegen hebben. Deze premies zullen in het incasso van 2019 opgenomen worden.

De evolutie van het incasso gecorrigeerd met de effecten van de vertraging in uitbetaling door het RIZIV is als volgt (in miljoen EUR):

2016: 39,6

2017: 39,4

2018: 38,6

Deze evolutie is te wijten aan verschillende oorzaken :

- De wet van 15/12/2015 is in voege getreden. Concreet betekent dit dat gepensioneerde zorgverstrekkers geen recht meer hebben op een RIZIV tegemoetkoming. Deze aanpassing heeft een vermindering van incasso tot gevolg van ongeveer 0.5 miljoen Eur
- Er werd een minimum drempel van prestaties ingevoerd om recht te hebben op het sociaal statuut van geneesheer
- Een dalend aandeel van geconventioneerde kinesitherapeuten

Alhoewel Curalia een belangrijke groep van de nieuwe categorie van zelfstandige verpleegkundigen heeft kunnen overtuigen, is dit niet voldoende om het verlies aan incasso, verklaard door bovenstaande elementen, te compenseren, wegens de relatief lage premies voor het sociaal statuut van de verpleegkundigen.

Evolutie van de schadelast

De betalingen aan de leden daalden met 16% in vergelijking met 2017 doordat minder contracten op eindvervaldag kwamen.

Deze betalingen omvatten verschillende elementen: betaling van rente, betaling van kapitalen op het einde van het contract (vervroegd of niet), uitkeringen in het kader van aanvullende solidariteitswaarborgen van de contracten van de tweede pijler maar ook de anticipatieve taks op de reserves van de contracten voor pensioensparen en individuele levensverzekering.

De stijging van de technische voorziening 'leven' is in 2018 veel hoger dan in 2017 (31,0 miljoen EUR ten opzichte van 13,7 miljoen EUR) doordat het incasso hoger is dan in 2017 en de betalingen aan de leden lager lagen (zie hierboven).

De bedrijfskosten van 2018 zijn toegenomen in vergelijking met 2017 hoofdzakelijk ten gevolge van het éénmalig karakter van een aantal kosten, zoals de beroepsbeurs van apothekers die vorig jaar niet plaatsvond, IT-studiekosten en de kost van de ALM-studie die om de 2 jaar plaats vindt.

2.3 Beleggingsresultaat

Het beleggingsresultaat zoals blijkt uit de jaarrekening, bedraagt voor 2018 18,7 miljoen t.o.v. 25,9 miljoen in 2017.

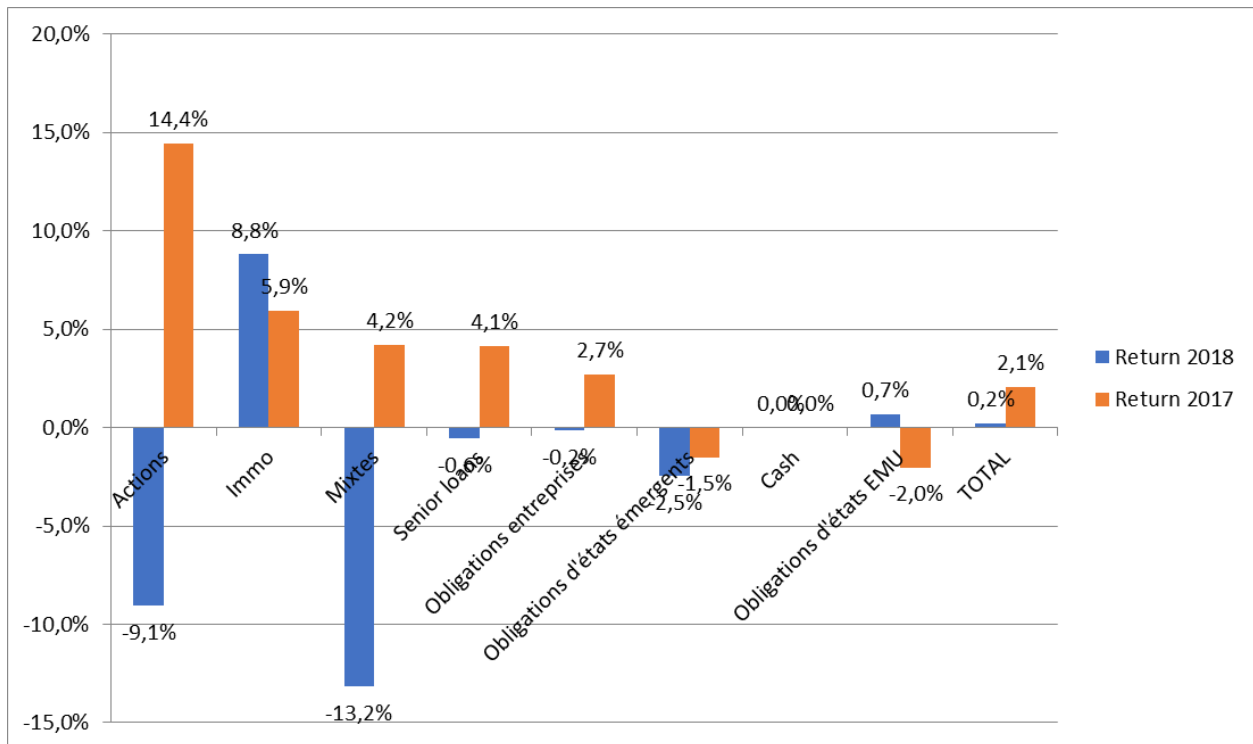
	2018	2017	2016
beleggingsresultaat	18.680	25.921	20.677
<u>recurrente netto-opbrengsten</u>	<u>16.691</u>	<u>14.612</u>	<u>16.748</u>
obligaties	6.032	7.058	7.685
aandelen	2.506	2.174	2.577
beleggingsfondsen	4.843	2.848	3.794
gebouwen (incl afschr)	308	25	68
leningen en voorschotten op polissen	2.762	2.582	2.789
financiële instrumenten	0	-314	-401
bestuurdersvergoedingen	240	240	240
wisselkoersverschillen	0	-1	-4
<u>beheerskosten beleggingen</u>	<u>-598</u>	<u>-667</u>	<u>-566</u>
<u>intrest achtergestelde lening e.a.</u>	<u>-251</u>	<u>-245</u>	<u>-264</u>
<u>niet-gerealiseerde +/- waarden</u>	<u>-1.292</u>	<u>-68</u>	<u>-470</u>
aandelen	-758	-68	-470
obligaties	-179	0	0
gebouwen	-89	0	0
leningen en voorschotten op polissen	-266	0	0
niet-gerealiseerde wisselkoersverschillen	0	0	0
<u>gerealiseerde +/- waarden</u>	<u>4.130</u>	<u>12.289</u>	<u>5.229</u>
obligaties	1.632	9.543	3.879
aandelen	2.498	2.746	928
beleggingsfondsen	0	0	422

De afname van de recurrente opbrengsten uit obligaties wordt verklaard door de lagere intrestopbrengsten uit obligaties (aankopen van obligaties gebeurden de laatste jaren aan lagere yields). De lagere opbrengst uit obligaties wordt meer dan gecompenseerd door hogere recurrente opbrengsten uit al de andere beleggingscategorieën. De forse toename van de opbrengsten uit beleggingsfondsen, wordt verklaard door de uitkering van een dividend van 2,1 miljoen EUR van een vastgoedfonds.

Er werden netto meer waardeverminderingen op de portefeuille geboekt dan vorig jaar, hoofdzakelijk door de negatieve evolutie op de financiële markten in Q4 2018.

Er werden minder meerwaarden gerealiseerd op de verkopen van aandelen en obligaties binnen de discretionaire mandaten. In Q2 2018 werd de volledige positie Italiaanse staatsobligaties verkocht, dit resulteerde in een minderwaarde van 1 miljoen EUR.

De return voor de gehele portefeuille bedroeg in 2018 0,2% t.o.v. 2,1% in 2017, gerekend aan marktwaarde. Als we op een meer gedetailleerd niveau gaan kijken, hebben de verschillende activaklassen volgende return gerealiseerd.

Na een zeer goed beursjaar 2017 op de aandelenmarkten, was 2018 een zeer slecht jaar. De MSCI EMU index (onze referentie index voor onze aandelen mandaten) is met 12.7% gedaald over 2018. Rekening houdend met dit gegeven, en gegeven dat onze aandelen portefeuille gezakt is met 9.1%, wat een belangrijke daling is, heeft onze portefeuille het relatief gezien goed gedaan tov. de index.

Het gemengd deel van de portefeuille is samengesteld uit het gestructureerde fonds (-22.8%) en convertible bonds fonds (-8.0%). Beide hebben een moeilijk jaar 2018 achter de rug. Vooral het fonds, wat investeert in gestructureerde producten, heeft last gehad van de combinatie van de dalende aandelenmarkten met de grote volatiliteit van de financiële markten op lange termijn.

Op 31/12/2018 bedroeg de netto niet-gerealiseerde meerwaarde op de totale beleggingsportefeuille 10,4 miljoen. Hiervan zijn respectievelijk 6,0 miljoen toe te wijzen aan de obligatieportefeuille en 2,1 miljoen aan de aandelenportefeuille in discretionair beheer.

2.4 Resultaat van overige activiteiten

De overige opbrengsten en kosten betreffen hoofdzakelijk de doorgerekende kosten aan Curalia Brokers en de taks op de winstdeelnamen.

2.5 Overige informatie

Curalia betwist de belastbaarheid van de knipperlichtvoorziening. Sinds de invoering van de verplichting tot het aanleggen van bijkomende 'knipperlichtreserves', betoogt Curalia dat deze fiscaal aftrekbaar zijn. In eerste aanleg werd Curalia hierin gevolgd door de rechtbank van Brussel in haar vonnis van 16 januari 2016. De fiscus heeft hiertegen beroep aangetekend op 17 februari. Indien in beroep het huidige vonnis bevestigd wordt, zal de belasting die hier vermeld wordt, niet verschuldigd zijn. De zaak komt voor in het najaar van 2019.

3 GOVERNANCESYSTEEM

3.1 Beleidsstructuur, beloning en aandeelhouderschap

3.1.1 Vennootschapsorganen

De raad van bestuur bepaalt de algemene ondernemingsstrategie en het risicobeleid en oefent toezicht uit op het directiecomité. Het directiecomité heeft de leiding over de dagelijkse activiteiten van Curalia.

Om haar bij te staan in de uitoefening van haar taken werden er binnen de raad van bestuur meerdere comités opgericht.

Daarnaast zijn er 4 onafhankelijke controlefuncties.

3.1.1.1 Taken en verantwoordelijkheden van de vennootschapsorganen

3.1.1.1.1 Raad van Bestuur

De raad van bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor Curalia. Hij oefent alle bevoegdheden uit die niet zijn voorbehouden aan de algemene vergadering en die niet tot de bevoegdheid van het directiecomité behoren.

Meer in het bijzonder betreft het volgende taken die kunnen opgedeeld worden in drie aspecten: strategie, risicobeleid en toezicht.

Strategie

- vastleggen van de doelstellingen en waarden van de onderneming;
- de hoofdlijnen van de organisatiestructuur bepalen;
- valideren van de voornaamste beleidslijnen en rapporteringen;

Risicobeleid

- bepalen van het risicobeleid inclusief de risicobereidheid en de algemene risicotolerantielimieten;
- goedkeuren van het algemeen risicobeheerbeleid en van de voornaamste beleidslijnen inzake risicobeheer;
- het nemen van strategische beslissingen op risicogebied en nauw betrokken zijn bij het doorlopende toezicht op de ontwikkeling van het risicoprofiel o.m. op basis van informatie verstrekt door het comité van toezicht en risico's.

Toezicht

- toezicht uitoefenen op de activiteiten en in het bijzonder op het directiecomité en op de naleving van het risicobeleid, door effectief gebruik te maken van de onderzoeksbevoegdheden waarover de bestuurders beschikken en via de rapportering door de onafhankelijke controlefuncties en via rapportering en notulen van het directiecomité;
- minstens jaarlijks de doeltreffendheid van het governancesysteem beoordelen en nagaan of de vier onafhankelijke controlefuncties correct worden uitgeoefend en erop toezien dat het directiecomité de nodige maatregelen neemt om eventuele tekortkomingen aan te pakken;
- bepalen welke maatregelen moeten worden getroffen naar aanleiding van de bevindingen en aanbevelingen van de interne audit en ervoor zorgen dat deze maatregelen worden uitgevoerd;
- minstens jaarlijks het beloningsbeleid beoordelen en toezien op de tenuitvoerlegging ervan;

- minstens jaarlijks nagaan of de instelling beschikt over een doelmatige interne controle betreffende de betrouwbaarheid van het financiële verslaggevingproces;
- de eindverantwoordelijkheid dragen voor een reeks aspecten in verband met de rapportering en de openbaarmaking van informatie.

Aan bestuurders die geen lid zijn van het directiecomité, kunnen, op initiatief van het directiecomité, bijzondere opdrachten worden toevertrouwd; zij mogen geen effectieve leidinggevende functie vervullen bij Curalia. Deze opdrachten zijn beperkt tot adviesopdrachten en voorbereidend werk in het kader van de toezichts- en/of beleidsfunctie van de raad van bestuur.

De niet-uitvoerende bestuurders evalueren minstens éénmaal per jaar de wisselwerking met de uitvoerende bestuurders.

Het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur van Curalia werd in 2019 aangepast en op 28 februari 2019 goedgekeurd door de raad van bestuur. Het comité voor Toezicht en Risico's werd toegevoegd in artikel 5 van het reglement. In artikel 1 en 9 werden enkele bepalingen uit de statuten toegevoegd.

3.1.1.1.2 Directiecomité

Het directiecomité is verantwoordelijk voor

- de concrete leiding over de activiteiten van Curalia
- de tenuitvoerlegging van de strategie en het risicobeheerssysteem
- de invoering van een organisatie- en operationele structuur
- de rapportering aan de raad van bestuur en de NBB.

De interne taakverdeling van de effectieve leiders is als volgt:

- Chief Executive Officer: algemeen beheer, personeelsbeleid, strategie en marktontwikkeling, beleggingen, juridische aangelegenheden, IT, compliance
- Chief Commercial Officer: commercieel beheer, marketing, verkoop, public relations, dagdagelijks beheer, technisch beheer
- Chief Risk Officer: risicobeheer
- Chief Financial Officer: boekhouding, beleggingen & financieel beheer, rapportering, opvolging actuariële beheer, eManex, eCorporate

3.1.1.2 Het bureau

Het bureau bereidt de beraadslagingen van de raad van bestuur voor. Het is geen beslissingsorgaan en kan zich niet in de plaats stellen van de raad van bestuur noch van het directiecomité.

3.1.1.2.1 Comités

Binnen de raad van bestuur werden volgende comités opgericht: comité voor toezicht en risico's, strategisch comité, investeringscomité, ALM-comité en remuneratie- en benoemingscomité.

Gezien de omvang van de vereniging heeft de raad van bestuur beslist geen auditcomité in te voeren. De aan het auditcomité toegewezen taken worden uitgevoerd door de raad van bestuur als geheel.

De taken van de raad van bestuur fungerend als auditcomité zijn de volgende: monitoring van

- o het financiële verslaggevingsproces,
- o de doeltreffendheid van de internecontrole- en risicobeheerssystemen,
- o de interne audit

- de wettelijke controle van de jaarrekening (inclusief de opvolging van de vragen en aanbevelingen van de erkend commissaris)
- de onafhankelijkheid van de erkend commissaris.

3.1.1.2.1.1 Comité voor toezicht en risico's

Begin 2018 werd de naam van het risicocomité gewijzigd naar "comité voor toezicht en risico's". De opdracht van het comité blijft ongewijzigd.

De werkzaamheden van het comité voor toezicht en risico's met betrekking tot de risicostrategie en de goede werking van de risicobeheerfunctie moeten de raad van bestuur in staat stellen een oordeel te vormen over de doeltreffendheid van het door het directiecomité opgezette risicobeheersysteem.

Meer in het bijzonder betreft het volgende taken:

- Advies verstrekken aan de raad van bestuur over alle aspecten die verband houden met de huidige en toekomstige risicostrategie en risicotolerantie;
- De raad van bestuur bij staan in de uitoefening van het toezicht op de uitvoering van die strategie door het directiecomité;
- Evalueren van de toereikendheid van de organisatie, de beschikbare middelen en bevoegdheden voor de identificatie, meting, beheer en melding van de belangrijkste risico's;
- Evalueren van de passendheid van de procedures voor de opvolging en het beheer van de risico's;
- De Chief Risk Officer horen, advies verstrekken aan de raad van bestuur over de organisatie van de risicobeheerfunctie

3.1.1.2.1.2 Strategisch comité

Het strategisch comité heeft tot doel de raad van bestuur bij te staan in haar algemene strategische beslissingen. Het rapporteert uitsluitend aan de raad van bestuur en brengt geregeld verslag uit.

3.1.1.2.1.3 Investeringscomité

Het investeringscomité heeft tot doel de raad van bestuur bij te staan in haar strategische beslissingen aangaande de beleggingsportefeuille. Het rapporteert uitsluitend aan de raad van bestuur en brengt geregeld verslag uit.

Tot de taken van het comité behoren ondermeer:

- Opvolgen strategische asset allocatie en tactische limieten en eventuele wijzigingen aan de raad van bestuur voorstellen.
- Evalueren prestaties verschillende asset managers en opvolgen rendement van de beleggingsportefeuille o.b.v. rapporten van het financieel comité.
- De selectie van externe beheerders actief opvolgen en hierover advies uitbrengen aan de raad van bestuur.
- Nieuwe investeringen (vastgoedprojecten, asset klasse,...) adviseren aan de raad van bestuur
- Advies verlenen aan de raad van bestuur omtrent het beleggingsbeleid
- Toezicht op de uitvoering door het financieel comité van de beleidslijnen inzake beleggingen, via de rapportering door dit comité.

3.1.1.2.1.4 ALM-comité

Het comité voor toezicht en risico's en het investeringscomité komen minimaal één keer per jaar samen om te vergaderen als ALM-comité (Assets & Liabilities Management). Dit comité heeft als taak advies te geven aan de raad van bestuur inzake strategische beslissingen m.b.t. ALM en toezicht te houden op de uitvoering van het ALM-beleid (ALM-studie, cash-flow analyses, hypothesen hiervoor gebruikt).

3.1.1.2.1.5 *Remuneratie- en benoemingscomité*

Het remuneratiecomité heeft volgende taken:

- De raad van bestuur adviseren over het beloningsbeleid van Curalia en over het bedrag van de vergoeding van de bestuurders vertegenwoordigers van de leden, van de onafhankelijke bestuurders en van het directiecomité en over het bedrag van de vergoeding van de bestuurders voor de bijzondere opdrachten;
- Voorbereiden van beslissingen over beloning, met name beslissingen die gevolgen hebben voor de risico's en het risicobeheer van de onderneming en waarover de raad van bestuur zich moet uitspreken;
- Rechtstreeks toezicht uitoefenen op de beloning van de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties;
- De raad van bestuur adviseren inzake benoemingen van bestuurders aan de hand van selectiecriteria vastgesteld door de raad en in overeenstemming met de richtlijnen van de toezichthouders.
- Organisatie van de opleiding in het kader van de beleidslijn fit & proper.
- Toezicht op de naleving van het fit & proper principe.

3.1.2 Beloning

3.1.2.1 Beloningsbeleid en de beloningspraktijken

3.1.2.1.1 Algemeen

Het beloningsbeleid van Curalia is er niet op gericht om buitensporige beloningen uit te keren, noch om de beloning te koppelen aan het financieel resultaat van de onderneming.

3.1.2.1.2 Effectieve leiders

De globale bezoldiging van het directiecomité wordt vastgesteld door de raad van bestuur, na advies van de voorzitter van het directiecomité en het remuneratie- en benoemingscomité.

Deze globale bezoldiging geldt voor alle functies die de leden van het directiecomité uitoefenen in de vereniging alsook in de vennootschappen waarin de vereniging een deelneming heeft.

De verdeling van de globale bezoldiging tussen de leden van het directiecomité gebeurt door de voorzitter van het directiecomité, in overleg met het remuneratie- en benoemingscomité. Er wordt rekening gehouden met de functie, ervaring en marktgegevens. De bezoldiging van de voorzitter van het directiecomité wordt vastgelegd door het remuneratie- en benoemingscomité.

De toegekende bezoldigingen hangen niet af van de resultaten van de vereniging.

3.1.2.1.3 Niet-uitvoerende leiders

De algemene vergadering stelt het globaal bedrag van de vergoeding van de bestuurders vertegenwoordigers van de leden en van de onafhankelijke bestuurders vast.

De raad van bestuur bepaalt de vaste vergoeding per bestuurder per zitting. Voor de bestuurders-voorzitters van de comités bepaalt de raad van bestuur een vaste jaarlijkse vergoeding.

De vergoeding voor bijzondere opdrachten van bestuurders wordt, per opdracht, door de raad van bestuur vastgesteld op eensluidend advies van het remuneratiecomité.

3.1.2.1.4 Personeel

Leidraad voor het beloningsbeleid van Curalia zijn de minimumbarema's van het paritair comité 306. In grote lijnen wordt het loon van de personeelsleden op deze barema's afgestemd.

De directie beslist over eventuele loonsverhogingen van de personeelsleden in functie van de prestaties die ze leveren. Het remuneratie- en benoemingscomité controleert op regelmatige basis het algemene salarisoniveau van de personeelsleden en adviseert specifiek over de remuneratie van de leden van het directiecomité.

Variabele beloningscomponenten zijn strikt afgelijnd en volgen de richtlijnen voorgeschreven door het paritair comité. Ze worden tot het minimum beperkt. Er worden dus geen significante variabele beloningen toegekend.

De HR Officer wordt bij de opstelling van het beloningsbeleid betrokken.

3.1.2.2 Informatie over de individuele en collectieve prestatiecriteria op basis waarvan variabele beloningscomponenten worden toegekend

Jaarlijks houdt de directie een individueel evaluatiegesprek met elk personeelslid, waarin de evolutie van zijn prestaties wordt besproken en geëvalueerd.

In functie van de beoordeling van de prestaties van betrokken persoon kent de directie een bonus toe. Bij de beoordeling van de prestaties van het personeelslid wordt rekening gehouden met de verworven vakkundigheid, de inzet en de verantwoordelijkheidszin van het personeelslid.

Ook de naleving van de procedures en de zin voor teamwerk spelen een rol bij de beoordeling.

3.1.2.3 Aanvullende pensioenregeling

Voor alle personeelsleden werd er een groepsverzekering van het type vaste bijdragen afgesloten voor de opbouw van een aanvullend pensioen.

Het bijdragepercentage voor de leden van het directiecomité en de verantwoordelijke voor de onafhankelijke controlefuncties is identiek aan dit geldend voor de overige personeelsleden.

3.1.3 Aandeelhouderschap

3.1.3.1 Stichtende en gewone leden

Curalia is een onderlinge verzekeringsvereniging die in 1968 opgericht werd door de beroepsverenigingen van apothekers, later (in 2003) vervoegd door de beroepsvereniging van kinesitherapeuten. Deze stichtende leden hebben bijdragen gestort die het maatschappelijk fonds van de vereniging vertegenwoordigen. Ze worden ingedeeld in volgende categorieën:

- A tot en met J: volgens het gebied waarin de stichtende leden zijn georganiseerd en hun zetel hebben (de provinciale beroepsverenigingen)
- K: de overkoepelende beroepsverenigingen, federaal en/of regionaal opererend

Daarnaast telt de vereniging gewone leden. Een gewoon lid is elke persoon die een individueel contract onderschrijft bij Curalia. Op 31 december 2018 telde de vereniging ca. 22.128 gewone leden.

De vereniging brengt de Nationale Bank van België op de hoogte van elke uittreding of toetreding van stichtende leden.

Curalia is niet op de hoogte van overeenkomsten tussen de stichtende leden onderling m.b.t. Curalia (“aandeelhoudersovereenkomst”).

3.1.3.2 Aandeelhouders die een gekwalificeerde deelneming bezitten

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt 850.000 EUR. De beroepsverenigingen Axxon en UPB-AVB hebben een aandeel van meer dan 10% in het kapitaal.

3.2 Deskundigheid en professionele betrouwbaarheid, externe functies en transacties met de leiders

3.2.1 “Fit & proper”

3.2.1.1 Vereisten

Voor elke functie die binnen de scope van de wet valt moet een schriftelijk functieprofiel worden opgesteld.

Hiertoe worden de precieze activiteiten van de functie in kaart gebracht zodat nauwkeurig kan bepaald worden welke verantwoordelijkheden die bepaalde functie met zich meebrengt en welke kennis, ervaring en vaardigheden in het bijzonder vereist zijn. Om passende diversiteit in kwalificaties, kennis en relevante ervaring te waarborgen, wordt rekening gehouden met de respectieve taken die aan individuele personen worden toebedeeld.

Voor wat betreft de niet-uitvoerende bestuurders en de onafhankelijke bestuurders zijn de verantwoordelijkheden, taken en het functieprofiel beschreven in punt 3.1.1.1.1.

Het remuneratie- en benoemingscomité ziet toe op de accuraatheid van de omschrijving van de verantwoordelijkheden en taken voor wat betreft de niet-uitvoerende bestuurders en de onafhankelijke bestuurders en stelt desgevallend de nodige aanpassingen of aanvullingen voor aan de raad van bestuur.

Eveneens waakt het remuneratie- en benoemingscomité er over dat de leden van de raad van bestuur beschikken over de geschikte kwalificaties, ervaring en kennis zoals omschreven in de beleidsnota.

Het functieprofiel voor de leden van het directiecomité wordt opgesteld door de voorzitter van het directiecomité; dat van de verantwoordelijke van een onafhankelijke controlefunctie door het directiecomité, en wordt geactualiseerd bij elke nieuwe vacature.

3.2.1.2 Toetsingsprocedure

Elke kandidaat moet aan de voorzitter van het benoemings- en remuneratiecomité of, naargelang de functie, aan de voorzitter van het directiecomité, de in de beleidsnota omschreven documenten overmaken ter staving van zijn deskundigheid en betrouwbaarheid.

Na screening door voornoemde verantwoordelijke op basis van de overgemaakte documenten en één of meerdere interviews, wordt de informatie getoetst door bijvoorbeeld contact met referenties en kan de kandidaat gevraagd worden deel te nemen aan assessments georganiseerd door gespecialiseerde firma's.

De selectiebeslissing wordt schriftelijk vastgelegd en gemotiveerd.

Vóór de benoeming of aanstelling wordt aan de Nationale Bank van België de informatie en documenten meegedeeld die haar toelaten te beoordelen of deze personen de vereiste professionele betrouwbaarheid,

deskundigheid en passende ervaring bezitten.

De hierboven beschreven procedures, met uitzondering van de voorafgaande goedkeuring door de Nationale Bank van België, worden eveneens toegepast op personen belast met het uitvoeren van een uitbestede controlefunctie.

Binnen de onderneming zal Curalia een persoon aanstellen met algehele verantwoordelijkheid voor de uitbestede sleutelfunctie. De hierboven beschreven principes en procedures worden in hun geheel toegepast op deze verantwoordelijken.

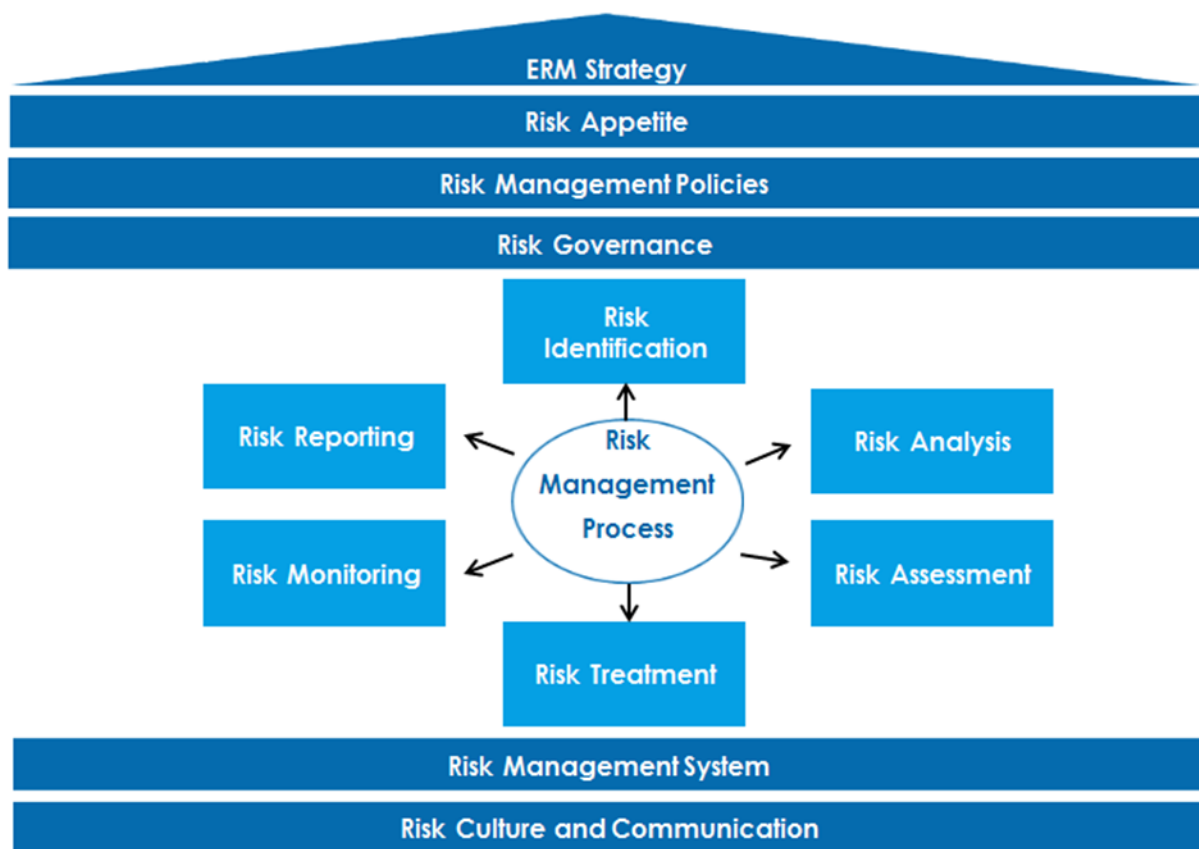
De principes van deskundigheid en betrouwbaarheid gelden vanzelfsprekend voor al de medewerkers van Curalia, zowel bij aanwerving als tijdens het dienstverband.

3.3 Risicobeheersysteem, ORSA-proces en risicobeheerfunctie

3.3.1 Risicobeheersysteem (RMS)

3.3.1.1 Beschrijving van het risicobeheersysteem

Curalia heeft een risicobeheerssysteem ingevoerd dat geïllustreerd wordt in het schema hieronder :

Het gaat hier zowel om een “top down” benadering (de raad van bestuur bepaalt de strategie en de limieten in het risicokader) als een “bottom up” benadering (het rapporteringssysteem moet het voor de Raad van bestuur mogelijk maken geïnformeerd te worden over alle gebeurtenissen daaromtrent).

De strategie inzake risk management is de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Met het oog op de voorbereiding en de opvolging van de bevoegdheden van de raad werd het comité voor toezicht en risico's opgericht.

De rol van het comité voor toezicht en risico's is om de objectieven inzake risicobeheersing en de organisatie van het risicobeheersysteem vast te leggen. Volgende aandachtspunten komen aan bod :

- Risk appetite en limieten : In overeenstemming met de doelstelling van de risicostrategie, dient een globaal niveau van aanvaardbare risico's bepaald te worden. Deze globale risico's worden vervolgens verder vertaald naar limieten voor de verschillende onderliggende risico's.
- Risk management policies : Omschrijving van de praktische implementatie van de vooropgestelde risico strategie en risk appetite. Alle policies worden door de raad van bestuur gevalideerd en goedgekeurd.
- Risk governance : Bij Curalia wordt de opvolging van de alle componenten van de risicobeheer vervuld door het comité voor toezicht en risico's. Voor de controle en het respecteren van de limieten en de risk appetite wordt een beroep gedaan op “key risk indicators” (KRI).
- De Risk Management Functie (RMF) staat in voor de implementatie van het risicobeheersysteem en brengt verslag uit aan het comité voor toezicht en risico's dat op zijn beurt de raad van bestuur informeert en adviseert.
- Risk management proces: De gedefinieerde processen moeten toelaten om de analyse, de opvolging, de monitoring en de rapportering in verband met risicobeheer mogelijk te maken. Deze processen worden gestuurd door de risk management functie.
- De Risk management functie zorgt ervoor dat het risicobeheer op een gepaste manier verspreid wordt doorheen de organisatie. Rekening houden met de omvang van Curalia, is niet enkel het formeel risicobeleid van belang maar ook de praktische organisatie in de verschillende comités en beslissingsprocessen.

De rol van het risicobeheersysteem bestaat erin om de risico's te identificeren die een materiële impact kunnen hebben op de activiteiten en de strategische doelstelling van Curalia en dit op een systematische en georganiseerde wijze. Naast de identificatie van de risico's, organiseert het risicobeheersysteem eveneens hoe deze risico's gemeten worden, hoe ze worden opgevolgd, en hoe ze worden gerapporteerd.

Het risicobeheersysteem heeft ook als doelstelling de algehele solvabiliteitsbehoefte te beoordelen, gebaseerd op de eigen inschatting van het risicoprofiel van Curalia en van het eigen vermogen dat nodig is om aan deze risico's, indien ze zich voordoen, te kunnen weerstaan.

3.3.1.2 Plaats binnen de organisatie

Het risicobeheer is geïntegreerd in de organisatiestructuur op transversale wijze om reden dat elk departement een risico-gebaseerde benadering hanteert voor de uitwerking van haar interne procedures.

Tevens wordt op het vlak van rapportering voorzien dat binnen de onderneming adequaat gecommuniceerd wordt omtrent de risico's binnen de daartoe aangewezen organen.

De Risk Management Functie, onder leiding van de Chief Risk Officer, staat in voor de implementatie en de opvolging. De Risk Management Functie rapporteert aan het comité voor toezicht en risico's en staat in permanent contact met het Directiecomité, de actuarissen en het Financieel comité.

3.3.2 Beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit

3.3.2.1 Procedure

De beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit wordt in het kader van ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) uitgevoerd.

De wettelijke solvabiliteitsvereisten zijn grotendeels gebaseerd op data uit het verleden en houden bijvoorbeeld geen rekening met toekomstige nieuwe contracten noch met toekomstige premies op bestaande contracten. De solvency II richtlijnen vragen ook om de impact te beoordelen van toekomstige ontwikkelingen, zoals nieuwe bedrijfsactiviteiten of de mogelijkheid van catastrofes, die de financiële draagkracht kunnen beïnvloeden.

Het is eveneens van cruciaal belang dat de raad van bestuur op de hoogte is van alle materiële risico's waaraan de onderneming is blootgesteld, ongeacht of deze risico's zijn meegenomen bij de berekening van de solvabiliteitskapitaalvereiste en of deze risico's wel of niet kwantificeerbaar zijn.

De berekeningen dienen te gebeuren over een tijdshorizon van minimaal 3 jaar.

3.3.2.2 Beoordelingsfrequentie

Een ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) proces wordt minstens één keer per jaar uitgevoerd.

In dit kader is de ORSA gebaseerd op het business plan dat jaarlijks wordt goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Het business plan moet een weergave zijn van de operationele strategie en is een bijlage van de ORSA.

Een ORSA zal volledig worden uitgevoerd bij een mogelijke materiële wijziging:

- Van het risicoprofiel van de onderneming.
- Van het governance systeem
- Van de economische en financiële omstandigheden

De aangebrachte wijziging en de impact ervan worden geëvalueerd en gedocumenteerd en de impact wordt op kwalitatieve en kwantitatieve basis gerechtvaardigd.

3.3.2.3 Het bepalen van de eigen solvabiliteitsbehoeften

Curalia houdt een permanente inventaris aan van de risico's voortvloeiend uit haar activiteiten.

Curalia heeft samen met een externe consultant (Willis Towers Watson) een oefening gemaakt waarbij elk risico dat is opgenomen in de standaard Solvency II berekening getoetst wordt aan de eigen inschatting van deze risico's. Bij elk ORSA-proces wordt gecheckt of deze aannames nog onverkort van toepassing zijn.

Op basis van deze analyse, heeft het comité voor toezicht en risico's beslist de hieronder staande scenario's te volgen:

- Sensitiviteit van de solvabiliteitspositie ten aanzien van de wijzigingen van de rentecurve. Het marktrisico in het algemeen, en in het bijzonder, het renterisico hebben een zeer grote impact op de activiteiten van Curalia en haar solvabiliteitspositie. Dit is de reden waarom verschillende scenario's

worden getest : rentestijging, rentedaling, behoud van de curve op een historisch laag niveau, stress long term guarantee. Bovendien is er de verplichting om een sensitiviteitstest uit te voeren met de EIOPA rentecurve zonder de aanpassing voor volatiliteit.

- Sensitiviteit van de solvabiliteitspositie bij de aandelenmarkt (-40% overstemmend met tweemaal standaardafwijking van de MSCI Europe Index).
- Toepassing van het spread risico op de staatsobligaties. In het kader van de standaardformule wordt dit risico niet geëvalueerd. In werkelijkheid bestaat dit risico echter en kan het nuttig zijn om na te gaan wat de impact hiervan is voor Curalia.
- Run-off scenario. In het kader van de prospectieve evaluatie van de risico's, hebben de vorige analyses aangetoond dat de nieuwe productie een positieve impact heeft op de solvabiliteitspositie van Curalia. Maar wat gebeurt er mocht deze productie zich niet voordoen of veel lager liggen dan hetgeen werd voorzien in het business plan. Dit is de reden waarom een scenario zonder nieuwe productie wordt uitgetest.
- In het kader van de standaardformule voor het afkooprisico ("lapse"), worden verschillende schokken toegepast en zijn het de resultaten van de meest ongunstige schok die het vereiste kapitaalniveau voor dit risico bepalen. In praktijk, is het massief afkooprisico bepalend voor het vereiste kapitaal voor Curalia. Het niveau van de schok (40% onmiddellijke afkoop) lijkt extreem ten aanzien van de geobserveerde situatie van de portefeuille van Curalia en rekening houdend met de wettelijke en fiscale beperkingen die de mogelijkheid tot afkoop door de leden fel beperken. De impact van een lichtere schok wordt dus geëvalueerd.
- Een werkelijke productie van nieuwe zaken en of nieuwe premies, hoger dan voorzien in het businessplan.

In het kader van het ORSA-proces worden de scenario's nagekeken door het comité voor toezicht en risico's en meegedeeld aan de raad van bestuur.

Uit de analyse van de risico's en de samenstelling van het solvabiliteitskapitaal blijkt dat het marktrisico de belangrijkste solvabiliteitsfactor is voor Curalia.

Er wordt daarom specifiek aandacht aan deze factor besteed.

3.3.3 Risicobeheerfunctie

De Risk management functie is belast met de tenuitvoerlegging van het risk management systeem. Tot de taken van de Risk management functie behoren ondermeer:

- De uitwerking van een risk management system en van formele procedures inzake limieten, meting, opvolging en rapportering van de risico's
- Ondersteuning van het management in de doeltreffende werking van risicobeheerssysteem
- Monitoring van het risicobeheerssysteem
- Een overzicht bewaren van een bedrijfsbreed en een geaggregeerd beeld van het risicoprofiel
- Rapporteren over de risicoblootstelling en de directie adviseren over de risico's in relatie tot strategische overwegingen en belangrijke beslissingen
- Identificeren en beoordelen van nieuwe risico's

- Coördinatie van de risico management activiteiten binnen Curalia
- Stress en scenario analyse
- Rapportering aan de raad van bestuur van bevindingen

De risk management functie maakt een werkprogramma op dat haar in staat stelt haar taken uit te voeren. Het omvat de uit te voeren werkzaamheden, de frequentie en de uitvoerder. De werkverdeling tussen de Chief Risk Officer, de actuaris en de ALM&Risk Manager gebeurt in onderling overleg.

De risk management functie rapporteert over zijn werkzaamheden en conclusies aan het directiecomité en het comité voor toezicht en risico's. Ze heeft de mogelijkheid om rechtstreeks te rapporteren aan de raad van bestuur.

3.3.4 Interne controlesysteem

3.3.4.1 Doelstellingen

Interne controle is het geheel van maatregelen dat, onder de verantwoordelijkheid van de leiding van de onderneming, met redelijke zekerheid moet toelaten dat:

- De bedrijfsvoering geordend en voorzichtig gebeurt met afgelijnde doelstellingen;
- De ingezette middelen economisch en efficiënt worden gebruikt;
- De risico's gekend zijn en afdoende beheerst worden ter bescherming van het vermogen;
- De financiële en beheersinformatie integer en betrouwbaar is;
- De wetten, reglementen en algemene beleidslijnen, plannen en interne voorschriften nageleefd worden.

Interne controles worden ingevoerd met de bedoeling de geïdentificeerde risico's te beperken. Er gebeurt steeds een afweging van de impact en de waarschijnlijkheid van een risico en de kost voor de controle ervan. Bij invoering wordt rekening gehouden met de controledoelstellingen. Voor de financiële rapportering zijn dit de volledigheid, bestaan, juistheid, waardering, eigendom en presentatie van de verschillende transacties en hun verwerking.

Controles zijn ingebouwd op elk niveau in het organigram. De controles worden zodanig georganiseerd dat er zo veel mogelijk scheiding is tussen de uitvoerende en de controlerende functie. Er wordt zoveel mogelijk voorzien in een back-up functie.

De uitgevoerde controles worden gedocumenteerd of aangeduid op de gecontroleerde documenten.

Geschreven procedures bestaan voor de meeste van de activiteiten van Curalia.

Naast haar toezichtstaak heeft de raad van bestuur eveneens de taak een positieve houding tegenover controle te stimuleren.

3.3.4.2 Verantwoordelijkheden

De raad van bestuur gaat na of de vereniging beschikt over een interne controle aangepast aan de aard van de activiteiten en de omvang van vereniging. Ze gaat hierbij na of de instelling beschikt over een doelmatige interne controle betreffende de betrouwbaarheid van het financiële verslaggevingsproces.

Bij de beoordeling van de geschiktheid van het interne controlesysteem maakt de raad van bestuur gebruik van de rapporteringen door het directiecomité en de interne auditor.

Het directiecomité heeft als taak een intern controlesysteem op te zetten.

Door de beperkte omvang van de vereniging is er een sterke betrokkenheid van de directieleden bij de dagelijkse activiteiten. De organisatie heeft weinig hiërarchische niveau's waardoor de afstand tussen de medewerkers en de leiding klein is, hetgeen de communicatie bevordert.

Na elke interne auditopdracht worden de rapporten van de interne audit besproken op het directiecomité en worden een verantwoordelijke en een deadline voor het uitvoeren van de aanbevelingen aangeduid.

Jaarlijks wordt de stand van zaken gerapporteerd aan de raad van bestuur.

De interne auditor staat het directiecomité bij in de uitoefening van haar verantwoordelijkheden inzake interne controle. Hij beoordeelt onafhankelijk de werking, efficiëntie en doeltreffendheid van de interne controle.

De interne auditor hangt hiërarchisch rechtstreeks af van de voorzitter van het directiecomité. De interne auditfunctie bij Curalia is sedert mei 2008 toevertrouwd aan de interne afdeling van Ernst & Young.

3.3.4.3 Rapportering van geïdentificeerde risico's

Het directiecomité en de risk management functie houden een inventaris en inschatting van de risico's op bedrijfsniveau bij (verzekeringstechnische, financiële, operationele risico's, strategie- en reputatierisico). Bij wijzigingen met impact op de risico's of éénmaal per jaar ter gelegenheid van de ORSA gebeurt een herevaluatie van de risico's. Deze inventaris wordt aan de Raad van Bestuur gerapporteerd in het ORSA-rapport.

De interne auditor heeft zijn werkzaamheden aangevat met een risico-analyse, die minstens om de drie jaar geüpdatet wordt. Hierbij werden eerst alle risico's geïdentificeerd die een belangrijke impact kunnen hebben op het verwezenlijken van de doelstelling van Curalia, daarna werd de impact en de waarschijnlijkheid van het risico beoordeeld. Op basis hiervan legt de interne auditor het auditplan vast.

3.3.4.4 Monitoring

Door de beperkte omvang van de vereniging en de daaruit voortvloeiende sterke betrokkenheid van de directieleden bij de dagelijkse activiteiten, zijn zij goed op de hoogte van de mogelijke risico's en bestaande controles. Eventuele vastgestelde tekortkomingen in de interne controle worden besproken en geëvalueerd op het directiecomité. De identificatie en evaluatie van de risico's op niveau van de operationele processen werden gedocumenteerd.

Risico-evaluatie en controle van de naleving van de interne controlemaatregelen gebeurt dagelijks bij het nemen van beslissingen. Door de beperkte omvang van de vereniging en de korte hiërarchische lijnen, kan de leiding snel reageren op wijzigende omstandigheden.

Een formele controle op de naleving van interne controlemaatregelen, gebeurt door de interne auditor. De interne auditor maakt op basis van een risico-analyse, een meerjarenplanning op en voert jaarlijks één of twee audits uit om de werking van interne controles te testen. Jaarlijks gebeurt ook een opvolgingsaudit van de eerder gemaakte aanbevelingen.

Van elke controle-opdracht wordt een rapportering gemaakt waarin een beschrijving wordt gegeven van het doel en de omvang van de audit, de uitgevoerde controles, de bevindingen en de aanbevelingen. Het directiecomité bespreekt deze bevindingen en voegt zijn commentaar en actiepunten (met verantwoordelijke en deadline) toe.

Ook de commissaris maakt naar aanleiding van zijn controles aanbevelingen voor de verbetering van de interne controles.

De opvolging van de uitvoering van alle aanbevelingen gebeurt door het directiecomité.

3.3.4.5 Opleiding, Informatie en communicatie

Maandelijks of naargelang de behoefte worden personeelsvergaderingen gehouden. Tijdens deze vergaderingen worden mededelingen gedaan die het personeel of het bedrijf aanbelangen. Het kan gaan om commerciële acties, gewijzigde of nieuwe procedures, financiële of commerciële cijfergegevens, gewijzigde wetgeving met impact op de activiteiten van Curalia, wijzigingen in het organigram, etc.

Op het intranet worden diverse documenten en informatie (procedures, Business Continuity Plan) ter beschikking gesteld van het personeel.

Belangrijke documenten in verband met raden van bestuur, corporate governance, audit etc. worden op een aparte server bewaard, enkel toegankelijk voor de directie.

In een "KMO"-omgeving waarin Curalia zich bevindt, is door de korte communicatielijnen, efficiëntere communicatie mogelijk. Personeelsleden weten dat zij op elk ogenblik contact kunnen opnemen met hun diensthoofd of met iemand van de directie om zaken te bespreken of te melden.

3.3.5 Compliancefunctie

De compliancefunctie is belast met het toezicht op de naleving van de wettelijke en/of reglementaire integriteits- en gedragsregels die van toepassing zijn op Curalia en is verantwoordelijk voor de toetsing van de deugdelijkheid van de maatregelen die Curalia heeft genomen om non-compliance te voorkomen.

Ter uitvoering van deze opdracht, voert de compliance officer in het bijzonder volgende taken uit:

- De compliancerisico's in hoofde van Curalia identificeren, documenteren en beoordelen;
- Het inventariseren, permanent opvolgen en interpreteren van toepasselijke wetten, regels, circulaire's en richtlijnen van toezichthouders met betrekking tot compliancerisico's;
- De directie en de operationele diensten adviseren aangaande de concrete toepassing van bovenvermelde wetten en regels en het melden van ontwikkelingen ter zake;
- Het uitwerken en het voortdurend bijwerken van een integriteitsbeleid;
- De complianceprocedures, controles en richtlijnen van Curalia, beoordelen en eventuele tekortkomingen identificeren en, indien nodig, wijzigingen voorstellen;
- De directie bijstaan inzake opleiding en sensibilisering van de medewerkers van Curalia aangaande compliance onderwerpen en fungeren als contactpunt inzake compliance voor de medewerkers;
- Jaarlijks een actieplan opmaken.

In het kader van het governancestelsel voert de complianceofficer volgende bijzondere taken uit:

- oplijsten van de solvabiliteitsbeleidslijnen en erop toezien dat de structuur van deze beleidslijnen voldoet aan de vereisten van de governancecirculaire;
- toezien op de samenhang van de verplichte rapporteringen aan de Nationale Bank van België over governance sensu strictu.

3.4 Interneauditfunctie

3.4.1 Taken en werking

Interne audit is een onafhankelijke beoordelingsfunctie binnen de organisatie, gericht op het onderzoek en de beoordeling van de goede werking, de doeltreffendheid en de efficiëntie van de interne controle, het risicobeheer en het governancestelsel. Interne audit staat de leden van de organisatie bij in de effectieve uitoefening van hun verantwoordelijkheden en voorziet hen in dit verband van analyses, evaluaties, aanbevelingen, advies en informatie over de onderzochte activiteiten.

Interne audit voert onafhankelijke auditopdrachten uit doorheen de organisatie die vastgelegd worden in een meerjaren auditplan, gericht op de significante risico's van Curalia.

Het auditplan wordt voor een periode van drie jaar opgemaakt en goedgekeurd door het directiecomité en de raad van bestuur. Het auditplan is gebaseerd op een risicoanalyse. In het meerjarenplan is aandacht voor financiële, operationele, compliance en management audits. Het audituniversum heeft betrekking op de volledige omvang van de activiteiten van Curalia.

Dit meerjarenplan resulteert jaarlijks in een jaarplanning die opnieuw gevalideerd en goedgekeurd wordt door het directiecomité en de raad van bestuur. De jaarplanning houdt rekening met de belangrijkste interne en externe wijzigingen alsook relevante wijzigingen in de risico-inventaris en risico-beoordeling. In de jaarplanning wordt ook telkens aandacht besteed aan de opvolging van de openstaande auditbevindingen.

Elke bijkomende wijziging aan de jaarplanning moet door het Directiecomité en de Raad van Bestuur goedgekeurd worden.

Bij elke auditopdracht wordt er een draagwijdte bepaald die afhankelijk is van de aard, doelstellingen en risico's van het deelgebied. De auditopdracht kan preventief of detectief van aard zijn.

Na elke auditopdracht wordt een schriftelijk verslag opgemaakt. Dit schriftelijk verslag wordt overgemaakt aan de algemeen directeur in zijn hoedanigheid van "interne audit tussenpersoon". Hij bezorgt de verslagen aan de leden van het directiecomité, de geauditeerde, de voorzitter van de Raad van Bestuur en de commissaris-revisor.

Eénmaal per jaar gebeurt een follow-up audit op de eerder gemaakte aanbevelingen.

Interne audit brengt minimaal één keer per jaar verslag uit aan de raad van bestuur over de status van de interne auditactiviteiten.

De interne audit verantwoordelijke zal eveneens voldoen aan de wettelijke rapportageverplichtingen, onder meer de jaarlijkse rapportering aan de Nationale Bank van België over de audit-activiteiten van het afgelopen jaar, de audit planning voor het komende jaar en de status van de audit aanbevelingen.

3.4.2 Onafhankelijkheid

De interne auditfunctie bij Curalia is sedert mei 2008 uitbesteed aan de interne afdeling van Ernst & Young.

Interne audit opereert volledig onafhankelijk van de operationele bedrijfsactiviteiten en oefent zelf geen operationele functies uit.

Interne audit heeft een volledige, vrije en onbeperkte toegang tot alle gegevens en alle personeelsleden van de onderneming. Interne Audit heeft daarnaast een vrije en onbeperkte toegang tot de voorzitter van de raad van bestuur en elk ander lid van de raad van bestuur zoals nodig om haar taken te vervullen.

3.5 Actuariële functie

Als onafhankelijke controlefunctie heeft de actuariële functie tot doel om aan het directiecomité en de raad van bestuur een zekere mate van kwaliteitsborging te bieden voor de actuariële berekeningen en de onderliggende hypothesen. De taken van de actuariële functie vloeien voort uit de Solvency II wetgeving en de Belgische wetgeving:

- Technische voorzieningen Solvency II:
 - o Coördinatie van de berekening van de technische voorzieningen
 - o Controle van de gehanteerde methodologieën
 - o Controle op de kwaliteit van de gebruikte gegevens
 - o Toetsing van de beste schattingen aan de praktijkervaring
 - o Rapportering aan de raad van bestuur en het directiecomité over de betrouwbaarheid en de geschiktheid van de technische voorzieningen
- Technische voorzieningen voortvloeiende uit Belgische wetgeving: controle op de berekening van de technische voorzieningen, inclusief de berekening van de knipperlichtvoorziening
- Advies over het onderschrijvings- en tarifieringsbeleid
- Advies over de geschiktheid van de herverzekeringstraktaten
- Analyse en beoordeling van de modellering van risico's die de basis is voor de berekening van het vereiste kapitaal (solvency II)
- Beoordeling van het ORSA-proces (solvency II)
- Advies over het winstdelingsbeleid
- Advies i.v.m. de overgangsmaatregelen van de technische voorzieningen (solvency II)
- Aanvullende taken: advies m.b.t. het mortaliteitsrisico van de rentenportefeuille, ALM, advies m.b.t. het solidariteitsreglement, advies m.b.t. de implementatie van nieuwe wetgeving

De actuariële functie voert zijn controletaken uit in samenwerking met de interne actuaris, die de nodige gegevens voor zijn controle aanlevert. Er is op regelmatige basis contact met de actuariële functie om advies te vragen bij geplande aanpassingen in berekeningen en om de resultaten van zijn controles te bespreken.

Minstens één keer per jaar maakt de actuariële functie verslagen op waarin gedocumenteerd wordt welke taak uitgevoerd werd, wat de bevindingen waren en in voorkomend geval aanbevelingen ter verbetering van eventuele tekortkomingen. Deze worden aan het directiecomité en aan de raad van bestuur bezorgd.

3.6 Uitbesteding

3.6.1 Beleid

Het voorstel tot uitbesteding (bedoeld wordt elk beroep op derden voor de uitoefening van activiteiten of bedrijfsprocessen die eigen zijn aan de verzekeringsonderneming), wordt door de directie voorgelegd aan de raad van bestuur, die hierover moet beslissen. Dit voorstel is het resultaat van een grondige analyse die gedocumenteerd wordt.

Het directiecomité bepaalt of de uitbesteding over een belangrijke functie of activiteit gaat. Alle activiteiten of functies die onderdeel uitmaken van beleidsdomeinen die door het Solvency II governance systeem geregeld worden, worden als belangrijk aangemerkt.

De keuze van een externe dienstverlener gebeurt met de nodige waakzaamheid en voorzichtigheid, rekening houdend met de financiële gezondheid, de reputatie en de technische – en beheercapaciteiten van de dienstverlener. Er wordt steeds een schriftelijke overeenkomst opgemaakt.

De uitbesteding van activiteiten vermindert op geen enkele wijze de verantwoordelijkheid van de bestuursorganen.

Er wordt toezicht uitgeoefend door het directiecomité en via de gespecialiseerde comités ook door de raad van bestuur, op de uitbestede activiteiten. Dit gebeurt via controles op de rapporteringen van de externe dienstverleners en via regelmatige vergaderingen waarop vragen kunnen gesteld worden.

Een uitgewerkte nota rond het uitbestedingsbeleid werd goedgekeurd door de raad van bestuur van Curalia op 20 april 2017.

3.6.2 Uitbestede kritieke of operationele functies of werkzaamheden: redenen van uitbesteding, toezicht en waarborgen

Curalia heeft een aantal belangrijke functies en activiteiten uitbesteed. Curalia blijft eindverantwoordelijk voor deze functies en activiteiten en duidt voor elke uitbestede activiteit een verantwoordelijke voor de opvolging aan.

Bij Curalia worden de interne audit functie, het vermogensbeheer, de custody-activiteit en het immobiëlenbeheer uitbesteed. De actuariële functie wordt door een externe actuaris ingevuld.

Voor elke uitbesteding dient de interne verantwoordelijke aan het directiecomité aan te tonen dat een voldoende marktvergelijking heeft plaatsgevonden, een dienstverlener van een adequaat kwaliteitsniveau voorgesteld wordt, en hoe en met welke frequentie de kwaliteit van de diensten opgevolgd en beoordeeld zal worden.

Een voorstel van schriftelijke overeenkomst moet ter beslissing voorgelegd worden. Audits moeten uitgevoerd kunnen worden. Indien (bv. inzake risk appetite en limieten) er een intern beleid van toepassing is, moet aangetoond worden dat de uitbesteding binnen dit interne kader past. Er moet een procedure zijn die monitoring toelaat en om bij onvoldoende prestatie de uitbesteding te beëindigen. Er moet een duidelijke begin- en einddatum en kostenstructuur opgenomen zijn.

4 RISICOPROFIEL

4.1 Onderschrijvingsrisico

De risico's die voortvloeien uit de verzekeringsverplichtingen van Curalia, zijn de volgende:

I. Kostenrisico:

Het gaat om het risico dat de kosten voor de maatschappij meer stijgen dan verwacht.

De kostenafhouding (verwerving en beheer) in de premie en in de technische voorzieningen is voldoende om de werkelijke kosten te dekken. Dit wordt jaarlijks onderzocht door zowel de interne actuaris als de actuariële functie.

De NBB heeft aan de sector aanbevelingen geschreven ivm de manier waarop kosten toegerekend moeten worden in de Best Estimate of Liabilities. Curalia dient de aanpassingen om rekening te houden met deze aanbevelingen nog te implementeren. Dit is voorzien in de loop van 2019.

Bovendien kan de kostenafhouding jaarlijks worden aangepast.

II. Opzeggingsrisico:

Het gaat om het risico dat het aantal en de grootte van opzeggingen aanzienlijk afwijken van de hoeveelheid opzeggingen waarmee rekening is gehouden in de projecties van de cash flows die gebruikt zijn voor de berekeningen van de 'best estimate' van onze verplichtingen.

De analyses van onze portefeuilles tonen dat er weinig afkopen en overdrachten zijn.

III. Risico op mortaliteit:

Het gaat om het risico dat de mortaliteit stijgt onder onze leden die genieten van een aanzienlijke overlijdensdekking. Uit de berekeningen blijkt dat dit risico beperkt aanwezig is voor Curalia, wegens de aard van haar producten.

IV. Langlevenrisico:

Het gaat om het risico dat de mortaliteit daalt onder onze leden die genieten van een aanzienlijke overlevingsdekking.

Ook in dit geval blijkt uit de berekeningen dat het risico voor Curalia laag is.

V. Rampenrisico:

Dit is voor Curalia het risico op overlijden en invaliditeit ten gevolgen van een grote ramp. De uitkeringen die onder de solidariteitsdekking vallen, overlijden, invaliditeit en dagvergoeding (m.u.v. de moederschapsuitkering), worden tegen 100% herverzekerd. Een groot aantal herverzekerde schadegevallen kunnen een negatieve impact hebben op de herverzekeringsresultaten. Bovendien zou dit een impact kunnen hebben op het incasso.

VI. Renterisico en herbeleggingsrisico:

Curalia biedt voor zijn contracten een gegarandeerde rente op de betaalde premies:

- een gegarandeerde netto rentevoet van 0,15% tot de vervaldag van het contract en een jaarlijks herzienbare variabele rentevoet voor de Curanova-contracten
- een gegarandeerde bruto rentevoet van 0% tot de vervaldag van het contract voor de Niet-Curanova-contracten van pijler 2
- een gegarandeerde rentevoet in functie van de betaaldatum van de premie tot de vervaldag van het contract voor de producten van pijler 3 niet Curanova

Het financieel rendement dat de gemiddelde technische rentevoet moet dekken, hangt af van de rentevoet op de huidige obligatieportefeuille en van de verwachte rendementen met betrekking tot de andere onderdelen van de beleggingsportefeuille.

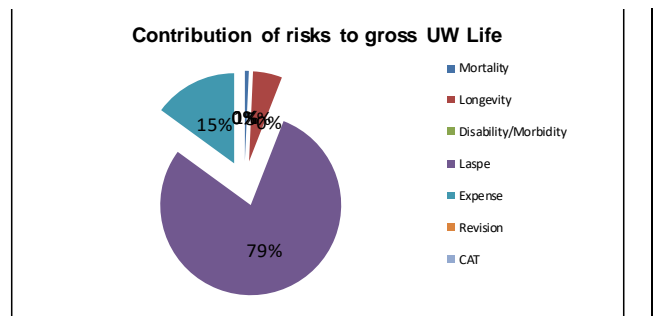
Voor het renterisico en het herbeleggingsrisico: zie ook het hoofdstuk over het marktrisico.

4.1.1 Beoordeling van het onderschrijvingsrisico leven

We berekenen het onderschrijvingsrisico leven met de standaardformule Solvency II.

Het risico van de levensverzekering (in '000) bestaat op 31/12/2018 uit de volgende onderdelen:

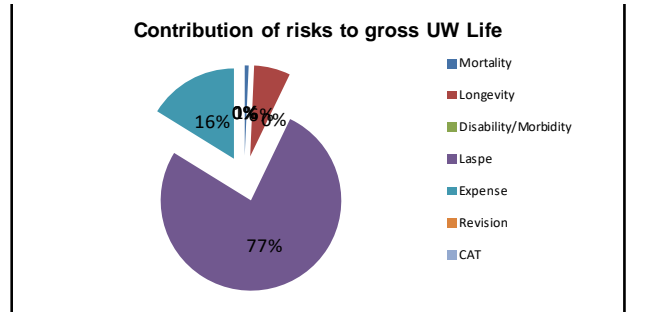
Diversified risk	21 771
Diversification effects	- 2 653
Sum of risk components	24 424
Mortality	171
Longevity	1 273
Disability/Morbidity	-
Lapse	19 328
Expense	3 651
Revision	-
CAT	0

Het mass lapse risk is op 31/12/2018 het grootste risico binnen de categorie onderschrijvingsrisico leven. Curalia past de standaardformule van Solvency II toe die echter niet overeenkomt met de realiteit geobserveerd bij Curalia. De standaard formule is als volgt gedefinieerd : Lapse risk = 40% x (afkoopwaarde – best estimate van de verplichtingen). Volgens onze statistieken over afkoop en transferten is het mass lapse risk heel laag. We beschikken dus over een grote veiligheidsmarge door de aanleg van kapitaal voor het mass lapse risk.

Het levensverzekeringsrisico (in '000) bestond op 31/12/2017 uit de volgende onderdelen:

Diversified risk	19.298
Diversification effects	- 2.656
Sum of risk components	21.954
Mortality	151
Longevity	1.417
Disability/Morbidity	-
Laspe	16.833
Expense	3.553
Revision	-
CAT	0

De belangrijkste verandering in het afgelopen jaar is het mass lapse risk dat met 2,5 miljoen is toegenomen. Dit is het gevolg van de stijging van de curve die werd gepubliceerd door de EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority), tussen 31/12/2017 en 31/12/2018 en dus de daling van de beste schatting van de verplichtingen.

4.2 Marktrisico

4.2.1 Beschrijving van het marktrisico

4.2.1.1 Intrest en herbeleggingsrisico

Het renterisico meet de gevoeligheid van de waarde van de activa en passiva aan veranderingen in de rentecurve of in de volatiliteit van de rente.

Curalia heeft geen interestgaranties op toekomstige premies.

Curalia biedt Curanova contracten aan met een minimum gegarandeerde interestvoet tot pensioendatum (horizontale methode). Elk jaar in december wordt een (verticale) interestgarantie bepaald die van toepassing is op het geheel van de reserves en de premies voor het volgende jaar.

Curalia meet interestrisico op basis van de standaardformule methodologie.

4.2.1.2 Spread risico

Het spreadrisico is de gevoeligheid van de waarde van activa en passiva en financiële instrumenten voor de veranderingen in het niveau of de volatiliteit van de credit spread boven de risicovrije termijnstructuur.

Curalia meet het spreadrisico volgens de standaardmodule van de Solvency II regelgeving.

4.2.1.3 Aandelenrisico

Aandelenrisico omvat het specifieke risico van waardeverandering van de activa door veranderingen van het niveau van de marktprijzen van aandelen.

Curalia belegt in een gediversifieerde genoteerde aandelenportefeuille om rendementsredenen: op de lange termijn zijn de inkomsten uit een aandelenportefeuille hoger. Pensioenverplichtingen laten toe lang te beleggen en de korte termijnsrisico's van aandelenmarkten goed te maken ("through the cycle").

Daarnaast zijn er een beperkt aantal investeringen in niet genoteerde aandelen. Dit zijn voornamelijk strategische participaties.

Curalia meet het aandelenrisico volgens de standaard Solvency II methode.

4.2.1.4 Vastgoedrisico

Vastgoedrisico is de gevoeligheid van de waarde van de activa voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed.

Curalia belegt op drie manieren in vastgoed, of via fondsen, rechtstreeks of via SPV's (Special Purpose Vehicle)

Curalia meet het vastgoedrisico volgens de Solvency II regelgeving.

4.2.1.5 Valutarisico

Valutarisico is de gevoeligheid van de waarde van de activa en passiva voor veranderingen in het niveau van wisselkoersen. Valutarisico is van toepassing op de activa en passiva die in een andere munt dan de euro genoteerd zijn.

Curalia belegt niet met het uitsluitende doel rendement te behalen op basis van de evolutie van wisselkoersen. De exposure van Curalia resulteert enkel van beleggingen in fondsen met toelating in andere valuta te investeren.

Curalia meet het valutarisico volgens de standaardmodule van de Solvency II regelgeving.

4.2.1.6 Tegenpartijrisico en concentratierisico

Het tegenpartijrisico is het risico dat een tegenpartij haar verplichtingen aan Curalia niet nakomt. Het bevat het risico dat kredietinstellingen waarbij Curalia cashrekeningen of korte termijnbeleggingen aanhoudt, deze niet kunnen ter beschikking stellen, en ook het risico dat, wanneer Curalia contractueel in de positie is om een vergoeding van haar herverzekeraars te vragen, een herverzekeraar niet in staat zou zijn deze vergoeding te betalen.

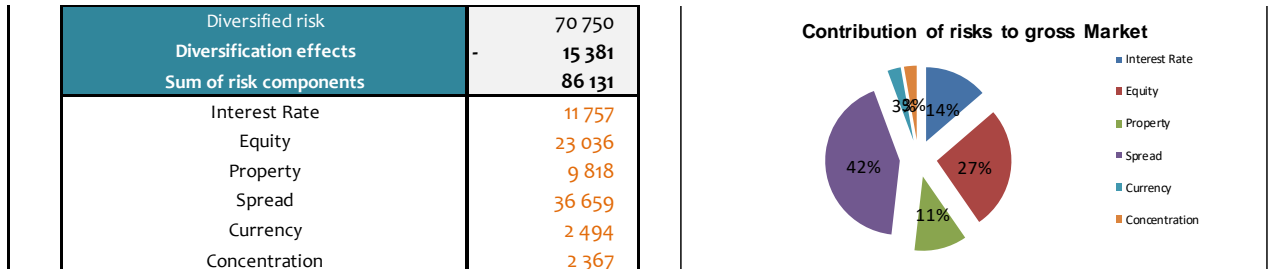
Het concentratierisico is het risico dat Curalia kwetsbaar is door de omvang van haar beleggingen in één tegenpartij (overheid, onderneming of groep van verbonden ondernemingen) of de omvang van de beleggingen in één economische sector.

Curalia meet het tegenpartijrisico en concentratierisico volgens de standaardmodule van de Solvency II regelgeving.

4.2.2 Beoordeling van het marktrisico

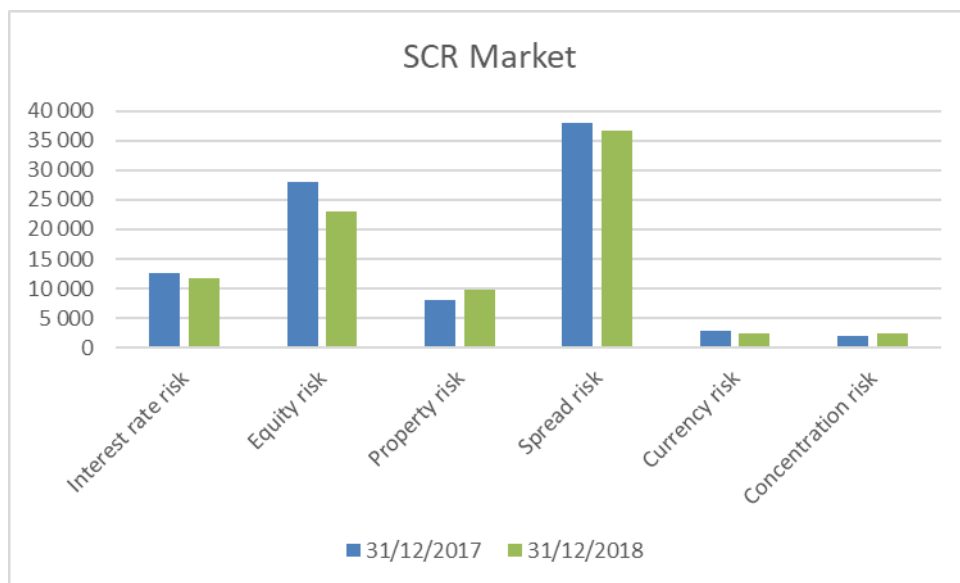
We gebruiken de standaardformule voor het marktrisico.

Het marktrisico van Curalia (en '000) bestaat op 31/12/2018 uit de volgende onderdelen:

De belangrijkste risico's binnen het marktrisico zijn het spreadrisico en aandelenrisico, wat een afspiegeling is van het beleggingsbeleid van Curalia. Als pensioenverzekeraar belegt Curalia een significant deel van haar portefeuille in bedrijfsobligaties en leningen met recurrente inkomstenstromen, en dit in de vorm van verscheidene, gediversifieerde strategieën. Curalia heeft eveneens een bescheiden proportie aandelen in portefeuille, gezien deze op de lange termijn een hoger rendement bieden aan haar leden. Gezien de hoge historische volatiliteit van aandelen geldt hiervoor echter een procentueel hoge kapitaalvereiste. Interestrisico blijft eveneens een cruciale factor in het marktriscobeleid van Curalia. Omdat echter de interestgevoeligheid van zowel de assets als de liabilities een balancerend effect heeft, is de totale blootstelling hieraan proportioneel kleiner.

Onderstaande grafiek geeft de evolutie weer van de verschillende componenten van het marktrisico ten opzichte van eind 2017 (in '000).

Een eerste vaststelling is de beperkte daling van het interestrisico. Globaal gezien is er geen materiële wijziging in de positionering naar interestrisico, de duraties van zowel actief als passief blijven quasi ongewijzigd.

Het aandelenrisico kende in 2018 een markante daling. De evolutie is hoofdzakelijk het gevolg van de zware klappen die er vielen op de beurs in het vierde trimester gecombineerd met de daling van de “symmetrical adjustment” van 1.9% eind 2017 naar -6.34% eind 2018. Deze daling is op te meten ondanks de verhoogde kapitaalsvereisten door de vermindering voorzien in de overgangsmaatregelen.

De stijging in vastgoedrisico is het gevolg van de stijging van de belegging in vastgoed. Er werd een bijkomend gebouw aangekocht ter waarde van ongeveer 8 miljoen Eur.

Het spreadrisico is in de loop van 2018 lichtjes gedaald. Dit is veroorzaakt door onder andere verschuivingen in onderliggende assets in de fondsen, waar er meer cash werd aangehouden, en door de terugbetaling van enkele leningen.

Zowel het valutarisico als het concentratierisico blijven nagenoeg gelijk, de onderliggende posities zijn dan ook niet gewijzigd. Deze blijven dus de minst grote componenten van het marktrisico.

4.3 Kredietrisico en wanbetalingsrisico

4.3.1 Beschrijving van het kredietrisico en wanbetalingsrisico

Het kredietrisico is het risico dat een emittent in gebreke blijft en dus zijn verplichtingen niet kan naleven.

Het tegenpartijrisico is het risico dat een tegenpartij in gebreke blijft en dus zijn verplichtingen niet kan naleven. Het tegenpartijrisico kan verschillen van het kredietrisico omdat er bijvoorbeeld een overeenkomst kan zijn met een tegenpartij die de dekking van een specifieke verplichting garandeert en die niet de emittent is.

De belangrijke tegenpartijen zijn de beheerders aan wie een deel van het beleggingsbeheer is uitbesteed, de bewaarder (custodian) en de verschillende tegenpartijen van de beleggingen.

Curalia besteedt veel aandacht aan het tegenpartijrisico in zijn beleggingsportefeuille. Het Financieel comité houdt voortdurend toezicht op dit risico en, naast een onderzoek van het tegenpartijrisico in de verschillende beleggingen en de keuze van beheerders, besteden we ook veel aandacht aan het risico in de keuze van en het toezicht op de bewaarder (custodian).

De impact van het in gebreke blijven van de herverzekeraars is beperkt. De herverzekeringscontracten worden regelmatig opnieuw onderhandeld en worden op passende wijze aangepast. Het herverzekeringsprogramma wordt samen met de actuariële functie opgevolgd. Het herverzekeringsresultaat wordt elk kwartaal onderzocht.

We werken alleen samen met herverzekeraars met tenminste een A-rating. De (her)verzekeraars waarmee Curalia werkt, zijn maatschappijen die onder toezicht staan van de toezichthoudende autoriteiten.

4.3.2 Beoordeling van het risico op wanbetaling van de tegenpartij

Het bedrag van het risico op wanbetaling is licht afgenomen en bedraagt op 31/12/2018 bedraagt 1,0 miljoen EUR ten opzichte van 1,2 miljoen EUR op 31/12/2017 (berekend volgens de standaardformule Solvency II).

4.4 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat we over onvoldoende middelen beschikken om onze directe verplichtingen na te komen.

Door de aard van haar activiteiten zijn de inkomende en uitgaande geldstromen bij Curalia goed te voorspellen en is het mogelijk dit risico te beperken en tevens een bepaald niveau aan minder liquide beleggingen aan te houden.

Tevens wordt er jaarlijks een korte termijn cashplanning (horizon 1 jaar) en een maturity gap analyse gemaakt.

4.5 Operationeel risico

4.5.1 Beschrijving van het operationeel risico

Operationeel risico is het risico op verlies door onaangepaste of falende interne processen, medewerkers of systemen of door externe gebeurtenissen. Legal risk is hierin begrepen, reputatierisico niet.

Het operationele risico situeert zich voornamelijk in BCP/DRP (Business Continuity Plan / Disaster Recovery Plan), elektronische informatieverwerking, en interne controle op processen. Gezien de eenvoud van de processen, door het gebruik van gereputeerde standaard hard- en software, door blijvende investering en vernieuwing, een kern van competent personeel en regelmatige audits enzovoort, wordt het residuele risico als laag ingeschat. Elk incident wordt gerapporteerd aan de directie, die tot de passende maatregelen beslist.

4.5.2 Waardering van het operationeel risico

We gebruiken de standaardformule Solvency II om het operationeel risico te beoordelen. Op 31/12/2018 berekenden we het operationeel risico conform de standaardformule. Het operationeel risico bedraagt 2,9 miljoen op 31/12/2018. Er is geen significante wijziging in het operationeel risico tussen 31/12/2017 en 31/12/2018.

4.6 Andere materiële risico's

Het commerciële risico bestaat uit het niet langer aanvaard worden door de doelgroep/leden als referentiespeler.

Dit wordt gemeten aan de hand van de evolutie van het aantal leden in functie van de grootte van de doelgroep, en aan de hand van het op peil blijven van de deconventionering. Dit maakt onderdeel uit van de maandelijkse commerciële rapportage aan het directiecomité. Het Directiecomité neemt de gepaste maatregelen of stelt deze voor aan de raad van bestuur.

Het reputatierisico is tegelijk belangrijk en moeilijk te meten en op te volgen. Aan de oorzaak kunnen onder andere verminderde dienstverlening, het niet kunnen bieden van correcte financiële voorwaarden, privacy en compliance issues, malversaties, of al dan niet terechte negatieve persartikelen liggen. De interne correcte organisatie is hier de eerste 'line of defense'. Door de ruime vertegenwoordiging van organisaties van zorgverleners uit de doelgroep binnen de raad van bestuur is de leiding van de vereniging goed geplaatst om reputatieissues die zich toch zouden stellen te detecteren en op te volgen.

Het juridische risico is voornamelijk verbonden aan mogelijke wetswijzigingen. Door contact en/of lidmaatschap met de beroepsverenigingen en de eigen juridische afdeling worden mogelijke wetswijzigingen gedetecteerd, geanalyseerd en de risico's besproken binnen het directiecomité en binnen de raad van bestuur.

4.7 Overige informatie

Curalia gebruikt technieken om de risico's te beperken: de solidariteitsgaranties dagvergoeding, invaliditeit en overlijden worden voor 100% herverzekerd. De solidariteitsgarantie moederschapsuitkering wordt niet herverzekerd maar het betreft beperkte bedragen.

5 WAARDERING VOOR SOLVABILITEITSDOELEINDEN

Het algemeen principe voor de waardering van de activa en passiva voor solvabiliteitsdoeleinden is het volgende:

- activa worden gewaardeerd tegen het bedrag waarvoor ze kunnen worden verhandeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn;
- passiva worden gewaardeerd tegen het bedrag waarvoor ze kunnen worden overgedragen of afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. Er wordt niet gecorrigeerd voor de eigen kredietwaardigheid van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming.

5.1 Activa

Overzicht (in '000)

	Solvency II value	Statutory accounts value	Differences
Intangible assets	0	92	-92
Deferred tax assets	3.246	0	3.246
Property, plant & equipment	39.271	37.178	2.093
Participations	33.792	27.015	6.777
Equities	50.676	48.940	1.736
Government Bonds	303.141	299.624	3.517
Corporate Bonds	120.547	118.032	2.515
Investment funds	111.538	118.844	-7.306
Derivatives	1.077	1.064	13
Loans on policies	3.353	2.871	482
Loans & mortgages to individuals	0	0	0
Other loans & mortgages	36.219	35.685	535
Reinsurance recoverables from life	1.240	1.178	62
Insurance & intermediaries receivables	402	402	0
Reinsurance receivables	733	733	0
Receivables (trade, not insurance)	1.501	1.501	0
Cash and cash equivalents	35.306	35.306	0
Any other assets, not elsewhere shown	577	577	0
Total assets	742.618	729.041	13.577

De statutaire balans van Curalia wordt opgemaakt volgens de Belgische boekhoudwetgeving. De verschillen tussen de waarden opgenomen in de statutaire balans en de solvency II balans, komen voort uit de waardering aan marktwaarde, zoals hieronder beschreven, en de boekwaarde. De boekwaarde van de activa is gebaseerd op historische aankooprijzen gecorrigeerd met afschrijvingen en eventuele waardeverminderingen.

De uitzonderingen hierop zijn:

- Intangible assets: het betreft software op maat van Curalia geschreven, upgrades en andere software. Deze kunnen niet verkocht worden aan andere gebruikers. De solvency II-waarde is bijgevolg 0.
- Deferred tax asset: in de statutaire jaarrekening (volgens de Belgische boekhoudwetgeving) worden geen uitgestelde belastingen opgenomen.

	Solvency II value 31/12/2018	Solvency II value 31/12/2017	Evolutie
Intangible assets	0	0	0
Deferred tax assets	3.246	4.998	-1.752
Property, plant & equipment	39.271	31.426	7.845
Participations	33.792	31.231	2.561
Equities	50.676	56.766	-6.090
Government Bonds	303.141	291.965	11.175
Corporate Bonds	120.547	114.628	5.919
Investment funds	111.538	119.200	-7.663
Derivatives	1.077	0	1.077
Loans on policies	3.353	2.650	703
Loans & mortgages to individuals	0	0	0
Other loans & mortgages	36.219	41.532	-5.313
Reinsurance recoverables from life	1.240	1.197	43
Insurance & intermediaries receivables	402	360	42
Reinsurance receivables	733	236	498
Receivables (trade, not insurance)	1.501	1.486	14
Cash and cash equivalents	35.306	32.985	2.321
Any other assets, not elsewhere shown	577	517	61
Total assets	742.618	731.177	11.440

De post property, plant & equipment is toegenomen door de aankoop van een kantoorgebouw te Brussel in januari 2018. De toename in de participaties zijn een gevolg van een bijkomende investering en de aanpassing naar de marktwaarde per 31/12/2018.

De aandelenpositie nam af door een waardedaling naar aanleiding van de negatieve evolutie van de aandelenmarkten, vooral in het laatste kwartaal van 2018. De toename van de post staatsobligaties wordt hoofdzakelijk verklaard door bijkomende investering van cash. In 2018 werd bijkomende cash geïnvesteerd in bedrijfsobligaties hetgeen de toename in deze post verklaart. De afname van de post beleggingsfondsen is een gevolg van de waardedaling van een aantal van de fondsen in portefeuille die een correlatie hebben met de evolutie van de aandelenmarkten.

De afgeleide producten betreft een swaption afgesloten op het einde van 2018 ter indekking van het intrestrisico op een gedeelte van de portefeuille.

De terugbetaling van een lening verklaart de afname van de post “Other loans & mortgages”.

5.1.1 Uitgestelde belastingen

De uitgestelde belastingen worden berekend op de tijdelijke verschillen tussen de statutaire en solvency II-balans, rekening houdend met de fiscale behandeling van bepaalde posten. Deze berekening resulteert in een netto uitgestelde belastingvordering of –schuld. Indien de berekening resulteert in een uitgestelde belastingvordering, wordt op basis van de gebudgetteerde fiscale resultaten, nagegaan of er over een periode van 6 jaar voldoende fiscale basis is om de vordering te recupereren.

De voornaamste bronnen van uitgestelde belastingen per 31/12/2018 zijn:

- het verschil in waardering van de technische voorzieningen
- de latente meerwaarden op obligaties
- de latente meer- en minderwaarden op gebouwen

De berekening resulteerde voor 31/12/2018 in een uitgestelde belastingvordering van 3,2 miljoen EUR, die naar verwachting over een periode van 2 à 3 jaar kan gerecupereerd worden.

5.1.2 Gebouwen

De marktwaarde is gebaseerd op de waarden in het verslag van de expert. Om de 2 jaar gebeurt een nieuwe waardering – de laatste waardering gebeurde eind 2017.

Recente aankopen (<2jaar) waarvoor nog geen waardering door een expert gebeurde, worden aan boekwaarde (d.i. aankoop prijs min afschrijvingen) opgenomen.

5.1.3 Participaties

Voor de dochtervennootschap Curalia Brokers bedraagt de marktwaarde het aandeel in het eigen vermogen na aftrek van de immateriële vaste activa. Voor de klantenportefeuille mag volgens de solvency II wetgeving geen waarde worden opgenomen.

De marktwaarde van de dochtervennootschappen die vastgoed (hoofdzakelijk kantoren) verhuren, wordt berekend op basis van het eigen vermogen gecorrigeerd met de latente meerwaarde op het gebouw, berekend op basis van de recentste schatting door de expert, en met een correctie voor latente belastingen (50%).

Voor de overige deelnemingen wordt de marktwaarde bepaald op basis van de geauditeerde NAV-rapporteringen van de vennootschappen of op basis van de actualisatie van de cash flows, gebaseerd op het laatst beschikbare financieel model. Wanneer het een recente aankoop betreft, wordt de aanschaffingswaarde weerhouden.

5.1.4 Aandelen

5.1.4.1 Genoteerde aandelen

De marktwaarde is gebaseerd op de beurskoersen op het einde van de rapporteringsperiode. Hierbij wordt gebruik gemaakt van externe dataleveranciers zoals Reuters, Bloomberg en Telekurs.

5.1.4.2 Niet-genoteerde aandelen

De marktwaarde wordt bepaald op basis van de laatst geauditeerde NAV-rapportering van de vennootschappen.

5.1.5 Obligaties

De marktwaarde is gebaseerd op de beurskoersen op het einde van de rapporteringsperiode. Hierbij wordt gebruik gemaakt van externe dataleveranciers zoals Reuters, Bloomberg en Telekurs. Ook de verworven intresten op overheidsobligaties worden hier opgenomen.

5.1.6 Beleggingsfondsen

De marktwaarde is gebaseerd op de beurskoersen op het einde van de rapporteringsperiode uit de rapporteringen van de beheerders en/of custodian.

5.1.7 Afgeleide producten

Op rapporteringsdatum stond één swaption open met een waarde van 1 miljoen EUR. Deze swaption wordt gewaardeerd aan LOCOM (lower of cost or market) in BGAAP. Onder Solvency II wordt de waardering gedaan aan de hand van de berekeningen zoals gemaakt door de Custodian.

5.1.8 Voorschotten op polissen

Per voorschot op polis worden de cash flows bepaald t.e.m. het einde van het voorschot (= einde datum van het contract) en we actualiseren deze cash flows aan de yield curve EIOPA op rapporteringsdatum, zonder volatility adjustment. Om de cash flows te bepalen, worden de voorschotten op polis beschouwd als obligaties met een coupon gelijk aan de te betalen intrest. Er wordt geen rekening gehouden met een kans op wanprestatie gezien het onderpand (de technische voorzieningen) hoger liggen dan het uitgeleend kapitaal.

5.1.9 Overige leningen en hypothecaire leningen

Het algemeen principe dat gehanteerd wordt is verdiscontering aan markttrente. Als het echter een recente transactie betreft, de positie niet materieel is of aangenomen wordt dat de markttrente niet noemenswaardig gewijzigd is, wordt gewaardeerd aan boekwaarde (= nominale waarde) inclusief verworven intresten.

5.1.10 Aandeel van de herverzekeraar in de technische voorzieningen

Om de marktwaarde te bepalen worden de cash flows tot de einddatum van de contracten geactualiseerd met de intrestcurve EIOPA op rapporteringsdatum met volatility adjustment, i.p.v. de technische intrestvoet.

5.1.11 Vorderingen en overige activa

Het betreft vorderingen op korte termijn die daarom aan boekwaarde opgenomen zijn.

De beschikbare waarden en equivalenten zijn aan boekwaarde opgenomen, inclusief eventuele verworven intresten.

De overige materiële vaste activa, diverse items met beperkte waarde, worden opgenomen aan boekwaarde.

5.2 Technische voorzieningen

5.2.1 Overzicht (in '000)

	Solvency II value	Statutory accounts value	Differences
Technische provisies - leven	657.842	671.385	-13.543
TOTAL	657.842	671.385	-13.543

De technische voorzieningen Solvency II bedragen 657,8 miljoen op 31/12/2018 (643,9miljoen op 31/12/2017) en de technische voorzieningen BGAAP 671,4 miljoen op 31/12/2018 (639,4 miljoen op 31/12/2017).

Wijzigingen gedurende het afgelopen jaar die een aanzienlijke impact hebben op de technische voorzieningen Solvency II betreffen:

- De verandering in de risicovrije rentecurve gepubliceerd door EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority),
- Het incasso
- De uitbetaling van pensioenkapitalen
- De beslissing om in 2019 een netto gegarandeerde rentevoet van 1% voor de CuraNova contracten toe te kennen, en de beslissing om een winstdeelnametoekenning van 1% voor 2018 te geven.

De significante veranderingen die zich het afgelopen jaar hebben voorgedaan in de statutaire reserves betreffen :

- Het incasso
- De uitbetaling van pensioenkapitalen
- De gegarandeerde netto rentevoet van 1% en de winstdeelname van 1% voor de CuraNova contracten in 2018
- De toename van de knipperlichtreserve.

Het belangrijkste verschil tussen de Solvency II en de statutaire technische voorzieningen- ligt in het feit dat de technische voorzieningen in het kader van de statutaire jaarrekening op basis van de tarifaire assumpties zijn bepaald daar waar de technische voorzieningen voor solvabiliteitsdoeleinden (Solvency II) bepaald zijn op basis van de assumpties zoals ze beschreven zijn hieronder.

In de volgende hoofdstukken worden verschillende elementen beschreven die betrekking hebben op de berekening van de technische provisies in het kader van Solvency II,

- Algemene Bepalingen;
- Data;
- Assumpties;
- Methodologie;

5.2.2 Algemene Bepalingen

5.2.2.1 Technische voorzieningen

De waarde van de technische voorzieningen moet overeenstemmen met het huidige bedrag dat een verzekerings- of herverzekeringsonderneming zou moeten betalen indien zij haar verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen met onmiddellijke ingang op een andere verzekerings- of herverzekeringsonderneming zou overdragen.

Artikel 77 van de Richtlijn 2009/138/EG beschrijft de berekening van de technische voorziening en stelt dat de technische voorzieningen gelijk is aan de som van een beste schatting en een risicomarge

- Beste Schatting: De beste schatting stemt overeen met het kansgewogen gemiddelde van toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met de tijdswaarde van geld (verwachte contante waarde van toekomstige kasstromen) en gebruik wordt gemaakt van de relevante risicovrije rentetermijnstructuur.
- Risicomarge: De risicomarge is zodanig dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar verwachting zouden vragen voor de overname en de nakoming van de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen.

De beste schatting en de risicomarge worden afzonderlijk gewaardeerd.

5.2.2.2 Onderverdeling

Artikel 80 van de 'Richtlijn 2009/138/EG' stelt dat bij de berekening van de technische voorzieningen verzekerings- en herverzekeringsondernemingen hun verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen onderverdelen in homogene risicogroepen en tenminste in branches.

Curalia maakt gebruik van de minimum indeling en verdeelt de technische voorzieningen onder

- Levensverzekeringsactiviteiten als bedoeld in artikel 2, lid 3, onder a) i), ii) en iii), uitgezonderd die onder II en III.

Alle producten die momenteel verkocht worden door Curalia vallen onder deze levensverzekeringsbranche.

5.2.2.3 Contractgrens van een verzekeringsovereenkomst

Artikel 18 van de 'Gedelegeerde verordening' beschrijft het principe van de contractgrens van een verzekeringsovereenkomst.

Het tweede lid bepaalt dat alle met de overeenkomst verband houdende verplichtingen, met inbegrip van verplichtingen die verband houden met unilaterale rechten van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming om de reikwijdte van de overeenkomst en de met betaalde premies verband houdende verplichtingen te vernieuwen of te verlengen, deel uit maken van de overeenkomst, tenzij in de leden 3 tot en met 6 van het artikel 18 anders is bepaald.

Ondanks het feit dat de hernieuwingsratio van de premies op contracten van Curalia zeer hoog is, werd na discussie met de Nationale Bank van België bepaald dat de premies die in de toekomst zullen worden geïnd door Curalia, geen deel uitmaken van de overeenkomst en dus niet mogen opgenomen worden in de berekening van de beste schatting van de verplichtingen.

5.2.3 Data

Curalia verzamelt de data voor de passivakant (kapitaalsverzekeringen, renteverzekeringen), de data voor de activakant, de assumpties (kosten, assumpties voor de assets: strategische asset allocatie, recurrente inkomsten).

Deze data worden als input gebruikt voor de berekening van de best estimate.

5.2.4 Assumptions

In de volgende secties wordt elke assumptie in detail beschreven.

5.2.4.1 Rentetermijnstructuur en volatility adjustment

De relevante rentetermijnstructuur die wordt gebruikt bij de berekening van de technische provisies wordt door EIOPA gepubliceerd. Curalia past de Volatility adjustment toe zoals voorzien door EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority).

5.2.4.2 Economische scenario's (ESF)

Willis Towers Watson genereert de benodigde economische scenario's via de software STAR RN. Deze software genereert risico-neutrale scenario's nodig voor het opstellen van de Solvency II- balans. De volgende scenario's worden gegenereerd:

- Basis scenario

- Scenario op basis van de opwaartse interest rate schok
- Scenario op basis van de neerwaartse interest rate schok

5.2.4.3 Recurrente inkomsten

De recurrente inkomsten van de verschillende asset klassen die worden gemodelleerd voor de bepaling van de toekomstige verwachte kasstromen met betrekking tot de winstdeelname en de dynamische interestvoet zijn van deterministische aard. Het stochastisch aspect zit vevat in de total return indexen van de verschillende asset klassen.

5.2.4.4 Strategische asset allocatie

De strategische asset allocatie, vastgelegd door de raad van bestuur, werd opgenomen in het model.

De verschillende target percentages en bijhorende limieten blijven constant doorheen de projectie. De effectieve asset allocatie in het model varieert tussen de gedefinieerde limieten.

5.2.4.5 Dynamische Interestvoet regel

De dynamische interestvoet (DIR) is een interestvoet die jaarlijks bepaald wordt voor het Curanova-product en voor 1 jaar gegarandeerd wordt.

De netto dynamische interestvoet wordt bepaald op basis van het verwacht boekhoudkundig rendement, rekening houdend met een marge. Het minimum van deze interestvoet is 0,15% netto voor de Curanova-contracten.

5.2.4.6 Kosten

We nemen de volgende kosten uit de statutaire jaarrekening:

- De acquisitiekosten;
- De administratiekosten;
- De beheerskosten voor de schades;
- De beheerskosten van de portefeuille van de activa, de beurs- en bankkosten, het bewaarloon, de huurlasten van gebouwen, de beheerskosten van de gebouwen.

Rekening houdend met de verdeling van werkzaamheden van elke afdeling van Curalia worden de kosten verdeeld over verschillende werkstromen:

- Nieuwe polissen
- Premies in de bestaande polissen
- Solidariteit
- Kapitaalbetalingen (expiraties, overlijden,)
- Rentebetalingen
- Reserves

Hoewel economisch gezien de berekening de realiteit goed weergeeft, is de methode van indirecte toewijzing niet volledig conform met de mededeling kosten van de NBB. Curalia heeft einde 2018 een project opgestart om de kosten anders te alloceren om zich in regel te stellen met de kostenmededeling. Curalia heeft dit project echter niet tijdig kunnen afwerken, waardoor er nog onzekerheid was met betrekking de juiste allocatie van de kosten en erbij horende wijzigingen in het projectiemodel. Curalia heeft dan besloten om voor de berekeningen einde 2018 alsnog gebruik te maken van de oude methode wat betreft kostenallocatie en -projectie. Curalia plant deze formele aanpassingen in de loop van 2019 verder te bekijken en te implementeren.

5.2.4.7 Sterfte

De sterftegegevens van de eigen portefeuille zijn onvoldoende om een eigen sterftetafel te bouwen. Daarom worden de Assuralia sterftetafels over de periode 2011 - 2015 gebruikt.

Er wordt verondersteld dat deze tafel, die geldig is voor de Belgische markt, ook voor de verzekerden van Curalia toepasbaar is. Er wordt verondersteld dat Assuralia geen elementen geïncorporeerd heeft die niet rechtstreeks afgeleid zijn uit marktgegevens.

Er wordt geen aanpassing gemaakt in de sterftetafels bij de simulatie van de toekomstige cashflows.

5.2.4.8 Afkooppercentages

Curalia heeft een heel beperkt aantal afkopen per jaar. De assumpties met betrekking tot de afkooppercentages worden aldus op 0 gezet. De uitbetalingen als gevolg van afkoop zijn bijgevolg nul.

5.2.4.9 Reducties

Gezien de portefeuille bij Curalia bestaat uit opeenvolgende koopsommen zijn reducties niet van toepassing.

5.2.5 Technische voorzieningen - Methodologie

5.2.5.1 Inleiding

De waarde van de technische voorzieningen moet overeenstemmen met het huidige bedrag dat een verzekerings- of herverzekeringsonderneming zou moeten betalen indien zij haar verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen met onmiddellijke ingang op een andere verzekerings- of herverzekeringsonderneming zou overdragen.

Artikel 77 van de Richtlijn 2009/138/EG beschrijft de berekening van de technische voorziening en stelt dat de technische voorzieningen gelijk is aan de som van een beste schatting en een risicomarge.

5.2.5.2 Beste Schatting

Bij de bepaling van de Beste Schatting van de technische voorzieningen worden 4 methoden gebruikt:

- Stochastisch model: de beste schatting komt overeen met het kansgewogen gemiddelde van toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met de tijdswaarde van geld (verwachte contante waarde van toekomstige kasstromen) en gebruik wordt gemaakt van de relevante risicovrije rentetermijnstructuur. De methode 'Stochastisch model' is de methode zoals beschreven in artikel 77 van de Richtlijn 2009/138/EG.
- Schaling: de beste schatting komt overeen met een proportionele wijziging van de BGAAP-technische voorzieningen. Deze proportionele wijziging komt overeen met de verhouding tussen de Solvency II – technische voorzieningen en de BGAAP – technische voorzieningen waarbij de Solvency II technische voorzieningen worden bepaald o.b.v. de "Stochastisch model"-methode.
- Deterministisch model: de beste schatting komt overeen met de verwachte contante waarde van de toekomstige kasstromen waarbij gebruik wordt gemaakt van de relevante risicovrije rentetermijnstructuur. Hierbij worden geen toekomstige kasstromen met betrekking tot winstdeelname in rekening gebracht.

Boekwaarde: de beste schatting komt overeen met de boekhoudkundige waarde. 98.03% van de portefeuille wordt bepaald in een “polis per polis marktwaarde berekening”. Voor de overige elementen (BGAAP reserve van € 12.5 miljoen) wordt er via andere methoden (modellen in spreadsheet of via schaling) een marktwaarde gerekend. De marktwaarde is steeds minstens gelijk aan de boekwaarde van de verplichtingen in deze gevallen.

5.2.5.2.1 Stochastisch model

De beste schatting komt overeen met het kansgewogen gemiddelde van toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met de tijdswaarde van geld (verwachte contante waarde van toekomstige kasstromen) en gebruik wordt gemaakt van de relevante risicovrije rentetermijnstructuur.

Het doel is om de toekomstige kasstromen te genereren waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de gegarandeerde kasstromen en kasstromen m.b.t. de toekomstige winstdeelname en dynamische interestvoet.

Gegarandeerde kasstromen

De totale gegarandeerde verwachte kasstroom wordt bepaald door een kasstroom model dat ontwikkeld wordt in het model R3S. Het wordt bepaald op basis van de poliselementen zoals de geboortedatum, einde termijn datum, verzekeringscombinatie, producttype,...

De totaal gegarandeerde verwachte kasstroom bevat de volgende kasstromen:

- Premies: Deze kasstromen zijn 0 aangezien de contractgrens van een verzekeringsovereenkomst stelt dat er geen toekomstige premies mogen worden meegenomen
- Uitkeringen i.h.k.v. einde termijn, overlijden, afkoop en rentebetalingen.
- Kosten: kosten verbonden aan het beheer van de polissen, de kosten verbonden met de uitbetalingen alsook de kosten verbonden aan het beheer van de investeringen.

Kasstromen m.b.t. toekomstige winstdeelname en dynamische interestvoet

De totale verwachte kasstroom m.b.t. de toekomstige winstdeelname en dynamische interestvoet wordt bepaald door een kasstroom model dat ontwikkeld wordt in het model R3S. Het betreft hetzelfde model dat de gegarandeerde kasstromen bepaald. De totale verwachte kasstroom m.b.t. de toekomstige winstdeelname en dynamische interestvoet wordt bepaald op basis van de poliselementen zoals de geboortedatum, einde termijn datum, verzekeringscombinatie, producttype... maar ook door de winstdeelnameregels en dynamische interestvoet-regels zoals beschreven hierboven.

5.2.5.3 Risicomarge

De risicomarge is zodanig dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar verwachting zouden vragen voor de overname en de nakoming van de verzekerings- en herverzekeringsverplichtingen.

Artikel 58 van de ‘gedelegeerde verordening’ stelt dat een vereenvoudigde methode mag gebruikt worden voor de berekening van de risicomarge.

Curalia past een methode toe waarbij de kapitaalsvereisten van de individuele risico's die gebruikt worden bij de berekening van de toekomstige solvabiliteitskapitaalvereisten SCR(t) benaderd worden. De evolutie van de verschillend individuele kapitaalsvereisten worden benaderd en ingeschat aan de hand van een risk driver methodologie.

5.2.6 Volatility adjustment

Curalia gebruikt de correctie voor de volatiliteit bedoeld in artikel 77 *quinquies* van richtlijn 2009/138/CE. Conform het rondschriven van de Nationale Bank van België NBB_2015_30, heeft Curalia ter informatie een dossier volatility adjustment ingediend.

De impact van de aanpassing voor volatiliteit (VA) op de best estimate van de verplichtingen op 31/12/2018 is een stijging met 12 miljoen. De uitgestelde belastingvordering (DTA) stijgt met 3 miljoen. De totale impact op het eigen vermogen is een daling met 9 miljoen.

Het vereiste solvabiliteitskapitaal (SCR) stijgt met 2 miljoen wanneer we de berekening uitvoeren zonder aanpassing voor volatiliteit. Deze wijziging in het SCR is voornamelijk te wijten aan de wijziging van de aanpassing voor technische voorzieningen. De SCR-ratio zonder volatiliteitsaanpassing bedraagt 109.07% op 31/12/2018.

Het vereiste minimumkapitaal (MCR) stijgt met 1 miljoen wanneer we de berekening uitvoeren zonder VA. Het eigen vermogen dat in aanmerking komt om het MCR te dekken, daalt met 12 miljoen. De MCR-ratio zonder VA bedraagt 268.82 op 31/12/2018.

5.2.7 Overgangsmaatregel aandelen

Curalia past de verminderde schok op aandelen toe zoals bedoeld in artikel 308 *quinquies* van richtlijn 2009/138/CE. Dit is een overgangsmaatregel op de aandelenschok gedurende 7 jaar.

Het vereiste solvabiliteitskapitaal (SCR) stijgt met 1 miljoen wanneer we geen rekening houden met de overgangsmaatregel op aandelen. Het aandelenrisico stijgt met 1.5 miljoen en de aanpassing voor technische voorzieningen stijgt met 0.2 miljoen. Het eigen vermogen dat in aanmerking komt om het SCR te dekken wijzigt niet. De SCR-ratio zonder overgangsmaatregel op de aandelen bedraagt 124,88% op 31/12/2018.

Het vereiste minimumkapitaal (MCR) wijzigt niet, evenals het eigen vermogen dat in aanmerking komt om het MCR te dekken. De MCR-ratio blijft op 338.25% op 31/12/2018.

5.3 Overige passiva

Hieronder vindt u de overige passiva onder Solvency II en die van de statutaire jaarrekening op 31/12/2018 (in '000):

	Solvency II value	Statutory accounts value	Differences
Other technical provisions	0	900	-900
Provisions other than technical provisions	0	4.500	-4.500
Pension benefit obligations	15	15	0
Deposits from reinsurers	282	238	44
Debts owed to credit institutions	0	0	0
Derivatives	0	0	0
Insurance & intermediaries payables	1.488	1.488	0
Reinsurance payables	17	17	0
Payables (trade, not insurance)	3.178	3.178	0
Subordinated liabilities in BOF	10.010	10.010	0
Any other liabilities, not elsewhere shown	220	220	0
TOTAL	15.210	20.566	-5.356

De post 'other technical provisions' bedraagt in de statutaire jaarrekeningen 0,9 miljoen en stemt overeen met het fonds voor toekomstige toewijzingen. In 2018 werd 5,9 miljoen van dit fonds opgenomen in het resultaat. Deze post bevindt zich in het eigen vermogen onder Solvency II, in de post 'surplus funds'.

De provisie voor uitzonderlijke kosten voor de geplande transactie in 2019, is een provisie die enkel in de statutaire jaarrekening opgenomen werd. De bedoelde transactie zal een positieve impact hebben op de solvabiliteitsratio van Curalia maar omdat de impact moeilijk in te schatten is, wegens de afhankelijkheid van de beursbewegingen, werd de impact op 0 gehouden in de solvency II cijfers van 31/12/2018.

We merken een klein verschil op in 'deposits from reinsurers'. Dit verschil komt uit het feit dat we de cash flows actualiseren aan de rentecurve zonder risico op 31/12/2018 voor de Solvency II-balans en we de cash flows actualiseren aan de technische rentevoet van 3,75% voor de statutaire jaarrekening.

De totale overige verplichtingen onder Solvency II op 31/12/2017 bedroegen 15,2 miljoen EUR. Dit is dit jaar niet significant gewijzigd in de balans.

De totale overige passiva per 31/12/2017 in de statutaire jaarrekening bedroegen 22,0 miljoen EUR. De belangrijkste wijzigingen in 2018 betreffen de terugname van 5,9 miljoen EUR van het fonds voor toekomstige dotaties en het aanleggen van een provisie voor uitzonderlijke kosten van 4,5 miljoen EUR.

5.4 Alternatieve beoordelingsmethoden

Alle informatie m.b.t. waardering werd in de punten hier boven opgenomen.

5.5 Overige informatie

Niet van toepassing voor Curalia.

6 KAPITAALBEHEER

6.1 Eigen vermogen

6.1.1 Informatie over de doelstellingen, het beleid en de procedures voor het beheer van het eigen vermogen

6.1.1.1 De eigenheid van een mutualistische organisatie

Als mutualistische organisatie heeft Curalia een specifieke positie inzake de vorming van eigen vermogen.

Constitutie door winstreservering. Zowat al het vermogen kwam en komt tot stand door de reservering van winsten. Deze winst kan pas toegevoegd worden aan het eigen vermogen na revisorale controle en goedkeuring van de jaarrekeningen. Dit is ondubbelzinnig Tier I vermogen. De toegang tot bijkomend reglementair kapitaal is in de huidige praktijk beperkt tot winstreservering en het aangaan van achtergesteld tier II krediet. Er zijn technisch gezien nog een aantal andere mogelijkheden, waar Curalia via haar leden op extra kapitaal beroep zou kunnen doen, waarvan Curalia op dit ogenblik geen gebruik maakt. Een gezonde financiële situatie en een vrij zekere jaarlijkse winstcapaciteit vormen dan ook mee de basis van de risk appetite indicatoren.

Doel van het kapitaal. Het kapitaal wordt slechts gevormd om met grote zekerheid de engagementen ten aanzien van de leden na te komen en om te voldoen aan de wettelijke eigen vermogensvereisten van een erkende verzekering, de vorm die Curalia heeft gekozen voor de service aan haar leden. Er wordt geen verder specifiek winstbejag voor stichters of aandeelhouders nagestreefd, slechts rendement voor de leden.

Zeer beperkte uitkering aan aandeelhouders. Een aantal stichtende leden- organisaties ontvangen een vergoeding op hun kapitaal. Hierover wordt jaarlijks in de algemene vergadering beslist. In principe wordt hetzelfde rendement uitgekeerd als de leden op hun contract toegekend kregen. Het gaat hoe dan ook om een zeer beperkte som zonder significante invloed op de kapitaalspositie. Veel belangrijker zijn de uitkeringen aan de leden in de vorm van gegarandeerde interesten en winstdeelname.

Geen verhandeling van aandelen. Er is geen waardering of mogelijkheid tot verhandeling met meerwaarde van aandelen van de vennootschap. Er is geen beleid mogelijk van kapitaalsreductie door inkoop van eigen aandelen.

6.1.1.2 Het verdienmodel van Curalia en de relatie met het kapitaalsbeleid.

Curalia streeft er naar een efficiënte organisatie te zijn ten dienste van haar leden. De inkomsten uit intredec commissies, en toeslagen, de toegevoegde waarde van de makelaarsactiviteiten en de stabiele netto inkomsten uit de verzekeringsactiviteit, dienen de werkingskosten te dragen en ook de groei van het eigen vermogen in functie van de groei van de vennootschap te dragen.

In principe zijn de volledige financiële inkomsten ten voordele van de leden. Een eerste gedeelte onder de vorm van gegarandeerde interesten. Vanaf 2015 voor nieuwe CuraNova productie wordt de interest slechts tot het eind van een kalenderjaar en daarna telkens voor een periode van één jaar gegarandeerd op de volledige reserve. Bij de formule voor de bepaling van de gegarandeerde interest wordt van de geschatte recurrente financiële inkomsten uitgegaan rekening houdend met een marge. Deze marge wordt genomen om schokken op te vangen. Aan het eind van elke gegarandeerde periode wordt beslist in welke mate er een verder rendement aan de leden wordt toegekend in de vorm van winstdeelname, in functie van de werkelijke opbrengst en de eigen vermogenspositie (risk appetite indicatoren, ORSA = Own Risk and Solvency Assessment) en de eventuele wettelijke beperkingen. Deze beslissinggang wordt hier vermeld omdat deze

belangrijker is voor het kapitaalsbeheer van Curalia dan het uitkeringsbeleid.

6.1.1.3 De Risk Appetite en de relatie met het kapitaalsbeleid.

De Risk Appetite is grotendeels bepaald door dezelfde principes als het kapitaalsbeleid: voldoende kapitaalskrachtig zijn om vlot aan de solvency II vereisten te voldoen, en de volatiliteit van deze ratio in de tijd aan te kunnen (zie risk management systeem). De risk appetite indicatoren geven een kwantitatieve onderbouw aan het kapitaalsbeleid.

6.1.1.4 ORSA en kapitaalsbeleid.

In het jaarlijkse ORSA (Own Risk and Solvency Assesment) rapport beoordeelt Curalia haar eigen kapitaalsnoden, nu en prospectief voor de komende jaren.

Ondanks het bestaan van een aantal mogelijke specifieke risico's, zoals de afhankelijkheid van fiscale en RIZIV wetgeving, oordeelt Curalia dat het niet nodig is hiervoor specifiek extra eigen vermogen aan te houden.

Curalia wenst wel met een zeer ruime marge te voldoen aan haar eigen inschatting van de nood aan eigen vermogen. Dit dient om de groei en onvoorziene risico's op te vangen.

6.1.1.5 Beroep doen op Tier II en tier III elementen

Het financieel rendement gaat naar de leden. Elk beroep op eigen vermogen Tier II of Tier III bij derden is in dit opzicht een kost voor de leden. De raad van bestuur wenst het rendement voor de leden niet te doen dalen. De beslissingen in de aanloop naar de toepassing van Solvency II en haar hogere eigen vermogensvereisten zijn hierbij illustratief.

Slechts de raad van bestuur kan beslissen hiervan af te wijken. Zij zal dit slechts doen in uitzonderlijke omstandigheden. Mogelijk voorbeeld: extra eigen vermogensvereisten voor investeringen die op termijn extra rendement voor de leden brengen.

De raad van bestuur dient zich te vergewissen dat – indien vereist- de toestemming van NBB (Nationale Bank van België) bekomen is alvorens extra eigen vermogensbestanddelen opgenomen worden.

6.1.1.6 Andere procedurele elementen.

Gezien de uiterst eenvoudige technieken voor de vorming en beheer van kapitaal en het zeer uitzonderlijk voorkomen van een afwijking, geldt voor alle procedurele kwesties: goedkeuring op het directiecomité, bespreking van het management met de externe revisor, indien deze het nodig acht de goedkeuring van NBB (Nationale Bank van België), gunstig advies van het comité voor toezicht & risico's en goedkeuring door de raad van bestuur.

6.1.1.7 Kapitaalbeheerplan op de middellange termijn.

In navolging van het voorgaande, dus haar mutualistische statuut, de verwachte vereiste solvabiliteitskapitaal positie en de verwachte ORSA (Own Risk and Solvency Assesment), is er op de middellange termijn:

- Geen emissie van kapitaal gepland
- Geen afloop van een achtergesteld krediet dat voor tier I, tier II of tier III in aanmerking komt.
- Bijgevolg ook geen implicatie op de kapitaalspositie door het voorgaande.
- De uitkeringspolitiek blijft gelijk, dat wil zeggen een vergoeding jaarlijks te beslissen aan de stichtende leden- verenigingen. Deze heeft een uiterst geringe mogelijke invloed op de kapitaalspositie.

6.1.2 Structuur, bedrag en kwaliteit van het eigen vermogen

6.1.2.1 Paid-in initial funds, members' contributions for mutual undertakings

De 'Paid-in initial funds, members' contributions for mutual undertakings' stemmen overeen met het geplaatst kapitaal van de statutaire jaarrekening en bedraagt € 850.000.

Het geplaatst kapitaal is het kapitaal gestort door de stichtende leden van de onderlinge verzekerings vereniging (met name de beroepsverenigingen).

Dit deel van het eigen vermogen heeft de kwaliteit van Tier 1 conform de solvency II wetgeving.

6.1.2.2 Surplus funds

Het 'surplus funds' bedraagt 0,9 miljoen op 31/12/2018 en stemt overeen met het fonds voor toekomstige dotaties.

Dit deel van het eigen vermogen wordt beschouwd als Tier 1 conform de solvency II wetgeving.

6.1.2.3 Subordinated liabilities

De 'subordinated liabilities' hebben een waarde van 10 miljoen. Het gaat om een achtergestelde lening die in januari 2006 werd uitgegeven met een vlottende rentevoet vanaf februari 2016. Deze lening wordt aan nominale waarde opgenomen.

Deze lening wordt beschouwd als Tier 2, conform de solvency II wetgeving.

6.1.2.4 Deferred tax assets

De 'deferred tax assets' vloeien voort uit het verschil tussen de onderdelen van de fiscale balans (statutaire jaarrekening) en de Solvency II-balans. Ze bedragen maximaal de belasting op de verwachte winst in de nabije toekomst (6 jaar).

Ze worden gewaardeerd op 3,2 miljoen op 31/12/2018 (versus 5miljoen op 31/12/2017).

Het bedrag van de deferred taxes is Tier 3, conform artikel 93 (3) van richtlijn Solvency II 2009/138/CE.

6.1.2.5 Reconciliation reserve

Met de 'reconciliation reserve' kan het verschil tussen de boekwaarden en de waarden onder Solvency II in overeenstemming worden gebracht en ze vertegenwoordigt de verschillen in waardering (markwaarde versus aanschaffingswaarde).

De 'reconciliation reserve' bedraagt 64,6 miljoen op 31/12/2018 (versus 59,4 miljoen op 31/12/2017). Dit deel van het eigen vermogen is Tier 1 vermogen, conform de solvency II wetgeving.

6.1.3 Bedrag van het eigen vermogen dat in aanmerking komt om het SCR te dekken

Hieronder vindt u de bedragen van het eigen vermogen die in aanmerking komen om het vereiste solvabiliteitskapitaal (SCR) te dekken op 31/12/2018 (in '000):

	Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
Total eligible own funds to meet the SCR	79.576	66.320		10.010	3.246

Alle vermogensbestanddelen komen op 31/12/2018 in aanmerking om het SCR te dekken.

6.1.4 Bedrag van het eigen vermogen dat in aanmerking komt om het MCR te dekken

Hieronder vindt u de bedragen van het eigen vermogen dat in aanmerking komt om het vereiste minimumkapitaal (MCR) te dekken op 31/12/2018 (in '000):

	Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
Total eligible own funds to meet the MCR	70.488	66.320		4.168	

Tier 3 komt niet in aanmerking voor het MCR. Tier 2 komt in aanmerking voor slechts 20% van het MCR. Het eigen vermogen dat in aanmerking komt voor dekking van het MCR vertegenwoordigt 89% van het totale eigen vermogen op 31/12/2018 (87% van het eigen vermogen op 31/12/17)

6.1.5 Eigen vermogen volgens de statutaire jaarrekening en Solvency II

Hieronder vindt u het eigen vermogen van de statutaire jaarrekening en het eigen vermogen onder Solvency II op 31/12/2018 (in '000):

Comptes statutaires		Solvency II	
Capital souscrit	850	850	Paid-in initial funds, members' contributions for mutual undertakings
Plus-values de réévaluation	3.675	0	
Réserves indisponibles	3.179	3.179	Reconciliation reserve
Réserves disponibles	29.386	29.386	Reconciliation reserve
Passifs subordonnés	10.010	10.010	Subordinated liabilities
Fonds pour dotations futures	900	900	Surplus funds
		3.246	Deferred tax assets
		32.005	Reconciliation reserve (other)
TOTAL	48.000	79.576	TOTAL

De verschillen voor het eigen vermogen bevinden zich op het niveau van de herwaarderingsmeerwaarden, van de 'deferred tax assets' en van de 'reconciliation reserve'.

Het begrip herwaardering bestaat niet onder Solvency II vermits de activa aan marktwaarde worden opgenomen.

Het begrip 'deferred tax assets' bestaat onder Solvency II maar bestaat niet in de statutaire jaarrekening.

Met de 'reconciliation reserve' kan het verschil tussen de boekwaarden en de waarden onder Solvency II tot overeenstemming worden gebracht en ze vertegenwoordigt de verschillen in waardering (marktaande versus aanschaffingswaarde).

6.2 Vereist solvabiliteitskapitaal (SCR) en vereist minimumkapitaal (MCR)

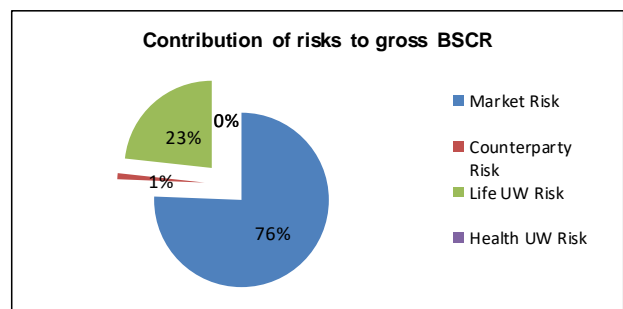
6.2.1 Vereist solvabiliteitskapitaal

Curalia past de standaardformule toe voor de berekening van het vereiste solvabiliteitskapitaal (SCR).

Op 31/12/2018 bestond het vereiste solvabiliteitskapitaal (SCR) van Curalia uit de volgende onderdelen (in '000):

SCR		62 622
ADJ TP	-	19 649
ADJ DT		-
OPER		2 905
ADD ON		-

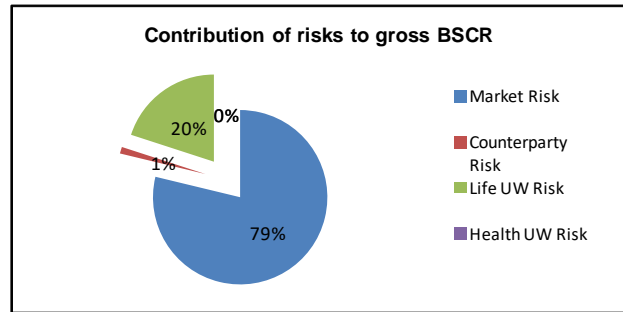
BSCR		79 366
Diversified risk		79 366
Diversification effects	-	14 199
Sum of risk components		93 565
Market Risk		70 750
Counterparty Risk		1 045
Life UW Risk		21 771
Health UW Risk		-
Non-Life UW Risk		-

In vergelijking met de cijfers op 31/12/2017:

SCR		63.386
ADJ TP	-	22.800
ADJ DT		-
OPER		2.850

BSCR		83.336
Diversified risk		83.336
Diversification effects	-	13.184
Sum of risk components		96.521
Market Risk		76.031
Counterparty Risk		1.192
Life UW Risk		19.298
Health UW Risk		-
Non-Life UW Risk		-

We merken op dat 76% van de bruto BSCR overeenstemt met het marktrisico.

Wijzigingen gedurende het jaar voor verzekeringstechnisch risico, marktrisico en operationeel risico zijn hierboven beschreven in Hoofstuk 4 – Risicoprofiel.

De SCR-ratio van Curalia bedraagt 127.07% op 31/12/18 (vergeleken met 129.5% op 31/12/2017).

Adjustment for deferred taxes (ADJ DT)

Curalia heeft eind 2018 een netto deferred tax assets positie. De Adjustment for deferred taxes wordt beperkt tot 0.

Adjustment for technical provisions (ADJ TP)

De Adjustment for technical provisions wordt bepaald door voor elk risico een bruto resultaat en een netto resultaat te bepalen. Bij het netto resultaat wordt rekening gehouden met de impact van de voorgeschreven shock op elk aspect (dus ook op de toekomstige winstdeelname en dynamische interestvoet). Echter, bij het bruto resultaat wordt in elke shock hetzelfde niveau aan Future Discretionary Benefits aangehouden als in het basis scenario.

De sommatie van al de bruto resultaten op basis van de correlatiematrices leidt tot het vereiste basis solvabiliteitskapitaal (BSCR). Dezelfde sommatie van de netto resultaten leidt tot het vereiste solvabiliteitskapitaal (nBSCR). Het verschil tussen de BSCR en de nSCR is dan de Adjustment for technical provisions die niet hoger kan zijn dan de Future Discretionary Benefits.

6.2.2 Minimaal

6.2.3 vereist kapitaal

Op 31/12/2018 bedraagt het vereiste minimumkapitaal (MCR) (in '000):

MCR - Life-only	20 839
Linear MCR	20 839
SCR	62 622
MCR cap	28 180
MCR floor	15 656
Combined MCR	20 839
Absolute floor of the MCR	3 700

In vergelijking met het vereiste minimumkapitaal van €20.183.000 op 31/12/2017, is de minimum kapitaalvereiste het afgelopen jaar gestegen omdat de best estimate van de verplichtingen ("best estimate of liabilities") zijn toegenomen.

Het minimumkapitaalvereiste (MCR) wordt berekend met de standaardformule op basis van de best estimate van de verplichtingen ('best estimate of liabilities').

De MCR-ratio van Curalia bedraagt 338,25% op 31/12/2018 (versus 352% op 31/12/2017).

6.3 Gebruik van de submodule aandelenrisico op basis van de duratie voor de berekening van het SCR

Niet van toepassing voor Curalia.

6.4 Verschillen tussen de standaardformule en het intern model

Niet van toepassing voor Curalia.

6.5 Niet voldoen aan het MCR en niet voldoen aan het SCR

Niet van toepassing voor Curalia.

6.6 Overige informatie

Niet van toepassing voor Curalia.

S.02.01.02				Solvency II value			
				C0010			
Assets	Goodwill			R0010			
	Deferred acquisition costs			R0020			
	Intangible assets			R0030			
	Deferred tax assets			R0040	3.245.619		
	Pension benefit surplus			R0050			
	Property, plant & equipment held for own use			R0060	7.910.000		
	Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	Property (other than for own use)			R0070	652.130.453	
		Holdings in related undertakings, including participations			R0080	31.360.650	
		Equities			R0090	33.792.000	
			Equities - listed			R0100	50.675.715
			Equities - listed			R0110	48.047.204
		Equities - unlisted			R0120	2.628.511	
		Bonds				R0130	423.687.616
			Government Bonds			R0140	303.140.599
			Corporate Bonds			R0150	120.547.016
			Structured notes			R0160	0
			Collateralised securities			R0170	0
		Collective Investments Undertakings			R0180	111.537.944	
		Derivatives			R0190	1.076.528	
		Deposits other than cash equivalents			R0200	0	
	Other investments			R0210	0		
	Assets held for index-linked and unit-linked contracts			R0220	0		
	Loans and mortgages				R0230	39.572.222	
		Loans on policies			R0240	3.352.752	
		Loans and mortgages to individuals			R0250	0	
		Other loans and mortgages			R0260	36.219.470	
	Reinsurance recoverables from:				R0270	1.239.863	
		Non-life and health similar to non-life			R0280	0	
			Non-life excluding health			R0290	0
			Health similar to non-life			R0300	0
		Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked				R0310	1.239.863
			Health similar to life			R0320	0
			Life excluding health and index-linked and unit-linked			R0330	1.239.863
	Life index-linked and unit-linked			R0340	0		
Deposits to cedants			R0350	0			
Insurance and intermediaries receivables			R0360	402.437			
Reinsurance receivables			R0370	733.343			
Receivables (trade, not insurance)			R0380	1.500.815			
Own shares (held directly)			R0390				
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in			R0400				
Cash and cash equivalents			R0410	35.306.336			
Any other assets, not elsewhere shown			R0420	576.609			
Total assets			R0500	742.617.696			

S.02.01.02				Solvency II value			
				C0010			
Liabilities	Technical provisions – non-life			R0510	0		
		Technical provisions – non-life (excluding health)			R0520	0	
			Technical provisions calculated as a whole		R0530	0	
			Best Estimate		R0540	0	
			Risk margin		R0550	0	
					R0560	0	
		Technical provisions - health (similar to non-life)			R0570	0	
			Technical provisions calculated as a whole		R0580	0	
			Best Estimate		R0590	0	
			Risk margin		R0590	0	
		Technical provisions - life (excluding index-linked and unit-linked)			R0600	657.841.960	
			Technical provisions - health (similar to life)			R0610	0
				Technical provisions calculated as a whole		R0620	0
				Best Estimate		R0630	0
				Risk margin		R0640	0
	Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)				R0650	657.841.960	
			Technical provisions calculated as a whole		R0660	0	
			Best Estimate		R0670	645.526.314	
			Risk margin		R0680	12.315.646	
	Technical provisions – index-linked and unit-linked				R0690	0	
			Technical provisions calculated as a whole	Best Estimate		R0700	0
						R0710	0
		Risk margin			R0720	0	
	Other technical provisions			R0730			
	Contingent liabilities			R0740			
	Provisions other than technical provisions			R0750			
	Pension benefit obligations			R0760	15.390		
	Deposits from reinsurers			R0770	281.746		
	Deferred tax liabilities			R0780			
	Derivatives			R0790	0		
	Debts owed to credit institutions			R0800	0		
	Financial liabilities other than debts owed to credit institutions			R0810	0		
	Insurance & intermediaries payables			R0820	1.487.622		
Reinsurance payables			R0830	17.241			
Payables (trade, not insurance)			R0840	3.177.723			
Subordinated liabilities			R0850	10.010.000			
	Subordinated liabilities not in Basic Own Funds		R0860				
	Subordinated liabilities in Basic Own Funds		R0870	10.010.000			
Any other liabilities, not elsewhere shown			R0880	220.015			
Total liabilities			R0900	673.051.698			
Excess of assets over liabilities			R1000	69.565.999			

S.05.01.02			Line of Business for: life insurance obligations					Life reinsurance obligations		Total	
			Health insurance	Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance	Other life insurance	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance	Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligations other than health insurance	Health reinsurance	Life reinsurance	
			C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Premiums written	Gross	R1410		44.904.547							44.904.547
	Reinsurers' share	R1420		1.891.938							1.891.938
	Net	R1500		43.012.609							43.012.609
Premiums earned	Gross	R1510		44.904.547							44.904.547
	Reinsurers' share	R1520		1.891.938							1.891.938
	Net	R1600		43.012.609							43.012.609
Claims incurred	Gross	R1610		26.634.686							26.634.686
	Reinsurers' share	R1620		1.055.944							1.055.944
	Net	R1700		25.578.742							25.578.742
Changes in other technical provisions	Gross	R1710		-31.020.022							-31.020.022
	Reinsurers' share	R1720		6.847							6.847
	Net	R1800		-31.026.868							-31.026.868
Expenses incurred		R1900		5.468.616							5.468.616
Other expenses		R2500									0
Total expenses		R2600									5.468.616

S.22.01.21

		Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of transitional on technical provisions	Impact of transitional on interest rate	Impact of volatility adjustment set to zero	Impact of matching adjustment set to zero
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Technical provisions	R0010	657.841.960	0	0	12.306.466	0
Basic own funds	R0020	79.575.999	0	0	-9.225.728	0
Eligible own funds to meet Solvency Capital Requirement	R0050	79.575.999	0	0	-9.225.728	0
Solvency Capital Requirement	R0090	62.622.143	0	0	1.876.588	0
Eligible own funds to meet Minimum Capital Requirement	R0100	70.488.179	0	0	-12.125.488	0
Minimum Capital Requirement	R0110	20.838.995	0	0	872.024	0

S.23.01.01

			Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
			C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35	Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010	0				
	Share premium account related to ordinary share capital	R0030	0				
	Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings	R0040	850.000	850.000			
	Subordinated mutual member accounts	R0050	0				
	Surplus funds	R0070	900.000	900.000			
	Preference shares	R0090	0				
	Share premium account related to preference shares	R0110	0				
	Reconciliation reserve	R0130	64.570.380	64.570.380			
	Subordinated liabilities	R0140	10.010.000			10.010.000	
	An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160	3.245.619				3.245.619
	Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above	R0180	0				
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds	R0220						
Deductions	R0230	0					
Total basic own funds after deductions	R0290	79.575.999	66.320.380	0	10.010.000	3.245.619	
Ancillary own funds	Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300	0				
	Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type undertakings, callable on demand	R0310	0				
	Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320	0				
	A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand	R0330	0				
	Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0340	0				
	Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0350	0				
	Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0360	0				
	Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0370	0				
	Other ancillary own funds	R0390	0				
Total ancillary own funds	R0400	0			0	0	
Available and eligible own funds	Total available own funds to meet the SCR	R0500	79.575.999	66.320.380	0	10.010.000	3.245.619
	Total available own funds to meet the MCR	R0510	76.330.380	66.320.380	0	10.010.000	
	Total eligible own funds to meet the SCR	R0540	79.575.999	66.320.380	0	10.010.000	3.245.619
	Total eligible own funds to meet the MCR	R0550	70.488.179	66.320.380	0	4.167.799	
SCR	R0580	62.622.143					
MCR	R0600	20.838.995					
Ratio of Eligible own funds to SCR	R0620	127,1%					
Ratio of Eligible own funds to MCR	R0640	338,3%					

			C0060
Reconciliation reserve	Excess of assets over liabilities	R0700	69.565.999
	Own shares (held directly and indirectly)	R0710	
	Foreseeable dividends, distributions and charges	R0720	0
	Other basic own fund items	R0730	4.995.619
	Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds	R0740	
		R0760	64.570.380
Expected profits	Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business	R0770	
	Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non-life business	R0780	
Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)		R0790	0

S.25.01.21

		Gross solvency capital requirement	Simplifications
		C0110	C0120
Market risk	R0010	70.749.622	
Counterparty default risk	R0020	1.044.572	
Life underwriting risk	R0030	21.770.675	
Health underwriting risk	R0040	0	
Non-life underwriting risk	R0050	0	
Diversification	R0060	-14.198.516	
Intangible asset risk	R0070	0	
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	79.366.353	

			Value
			C0100
Operational risk		R0130	2.904.868
Loss-absorbing capacity of technical provisions		R0140	-19.649.078
Loss-absorbing capacity of deferred taxes		R0150	0
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC		R0160	0
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on		R0200	62.622.143
Capital add-on already set		R0210	0
Solvency capital requirement		R0220	62.622.143
Other information on SCR	Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	R0400	0
	Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	R0410	
	Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	R0420	0
	Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios	R0430	0
	Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	R0440	0

S.28.01.01

		C0040
MCRL Result	R0200	20.838.995

		Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk
		C0050	C0060
Obligations with profit participation - guaranteed benefits	R0210	611.307.444	
Obligations with profit participation - future discretionary benefits	R0220	34.218.871	
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230	0	
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240	0	
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	R0250		895

		C0070
Linear MCR	R0300	20.838.995
SCR	R0310	62.622.143
MCR cap	R0320	28.179.964
MCR floor	R0330	15.655.536
Combined MCR	R0340	20.838.995
Absolute floor of the MCR	R0350	3.700.000
Minimum Capital Requirement	R0400	20.838.995